

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedežna izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti vrsta
mail oglas po 150
in 20. vrsti oglas
nad 15 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredn. po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Kokotisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon šte. 50, upravnštvo šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Licemerci.

Kako nizko taksira »Jutro« svoje občinstvo, je najbolj razvidno iz njega samega. Resen človek težko kdaj najde v »Jutru« le en sestavek, ki bi se izplačal, da bi ga čital. Zato je tudi polemika s tem listom tako neprijetna časnikarska dolžnost, ko v naprej veš, da mu za resnico sploh ni in da ti bo na najtemelnejši dokaz enostavno — pokazal jezik. Mora pač poznati svoje bralce.

Tako smo tudi v naprej vedeli, kaj bo storilo »Jutro« na našo, z nepobitnimi dokazi podprto zavrnitev njegovih trditvev glede papeževih izjav o fašizmu. »Jutro« enostavno trdi naprej, da je papež fašizem priznal in ga pohvalil. Kaj hočemo? Za vsakega resnega, poštenega človeka je iz naših avtentičnih navdov papeževih besed jasno, da je papež dejansko odločno in brez pridržka fašizem načelno obsodil in zavrgel. Vsekakor je to storil v obliki, ki je za mesto, ki ga zavzema poglavar katoliške cerkve, primerno. Če je ta oblika za »Jutro« in njegove bralce preodlična, da bi razumeli zmisel besed, jim pač ne moremo pomagati.

Toda — dajmo, sprejmemo za trenotek trditve »Jutra«, da se je izjavil papež za fašizem, kot resnično! Kaj pa potem? Poem mora vendar »Jutro« papežu zaklicati: »Živio! Evviva! Ali ne? Ali nimamo morda fašizma tudi v Jugoslaviji in ali ni »Jutro« njegov najvnetejši pobornik? Kaj pa so temeljne ideje fašizma? Ali ne malikovanje pred nacionalizmom in državo odnosno pred »narodno-edinstveno centralistično državo«? Gotovo da! In žrtvovanje temu maliku vsega, prav vsega: pravičnosti, ljubezni do bližnjega in vseh drugih moralnih in gmotnih dobrin in državljanskih svoboščin? Gotovo da! Tako v Italiji kakor v Jugoslaviji, Avstriji, Mažarski, Češko-slovaški, Ameriki itd., itd.

Prav posebej v Jugoslaviji in Sloveniji smo imeli opraviti z najslabnejšimi izrastki fašizma, ki niso veliko zaostajali za onimi v Italiji. Imeli smo priliko, da se seznanimo s pristnim, nepotvorjenim pojmom »črnih srace«. Tega »Jutro« vendar ne bo moglo tajiti, saj bi se moralo to celo njegovim bralcem zdeti prenemumno. Še manj bo moglo in hotelo »Jutro« tajiti, da je imel ta fašizem ravno v njegovem in njegove struje okrilju svoje varno zavetje. Teroristične akcije »jugoslovenskih nacionalistov« je »Jutro« načeloma in v praksi zagovarjalo. Vsekakor smo Slovenci in Jugoslovani vobče treznejši in hladnokrvnejši narod nego je italijanski in smo se besnečega fašizma kmalu otrsli in mu odkazali v našem življenju primerno skromno mesto. Toda to se je zgodilo zelo proti volji in načrtom »Jutra« in njegovih pokroviteljev! Če bi bilo po njihovem, bi v Jugoslaviji krojile pravico sploh samo »črne srace«!

Če je tedaj papež, kakor klepeta »Jutro«, pohvalil fašizem — zakaj »Jutro« ne pohvali za to papeža? To bi se spodobilo, to bi bilo dosledno. Namesto tega pa »Jutro« udarja po papežu in mu strašno zameri, da se je »zvezal s fašizmom«. Nedoslednost, brezglavost, zavestna zloba ali vse skupaj? Bržčas.

»Jutro« tolče in tolče na svoj boben: Papež — pravi — ni protestiral proti zatiranju slovenske narodne manjšine v Italiji. Saj dejansko je papež v svojem govoru to na nedvoumen način storil; toda denimo, da bi temu ne bilo tako. Ampak papež ima kot poglavar svetovne cerkve pravico, da enake krivice enako graja, pa naj se zgode recimo v Afriki ali Evropi. Če začne papež grajati, bo našel še marsikje kaj graje vrednega — ne samo v Italiji. In vse se nam zdi, da bi potem šele prav zadel pri »Jutru« v najboljčutljivejšo žilico. Saj je »Jutro« doslej še vsakega oklevetalo in opljuvalo kot narodnega izdajalca, kdor je hotel v dejanju izvajati geslo o narodni pravici nasproti narodnim manjšinam v Jugoslaviji. Kaj so počenjali »jugoslovenski« teroristi n. pr. v Vojvodini! Kdo je izvajal najbrezobzirnejšo politiko proti tem manjšinam — ali ne Pribečević-Zerjavov režim? In kdo je to politiko brezpogojno zagovarjal in zahteval — ali ne »Jutro«?

Nihče ni tako malo poklican, da se izigrava za branitelja narodnih manjšin, nego tisti, ki v svojem področju sami nočejo priznati pravic teh manjšin. Kdor je sam pristaš fašistovskih načel in jih dejansko izvaja, kolikor le more, je hinavec ali zmedenec, ako obsoja fašizem v drugi državi, ker pod njim čisto slučajno trpe njegovi lastni rojaki?

Pij XI. je obsodil fašizem, in sicer dosledno in pravilno s fašizmom v Italiji tudi fašizem

Zastoj državnega aparata.

KONFERENCA MED JOVANOVIČEM IN MARINKOVIČEM. — JALOVA PRIZADEVANJA SVETOZARA PRIBIČEVIČA. — TREBA JE SOLIDNEJŠE RESITVE POLOZAJA.

Belgrad, 9. jan. (Izv.) Zdelo se je, da bo z odpotovanjem Nikole Pašića v Monte Carlo nastopilo v političnem življenju popolno zatišje. Krogom, ki podpirajo sedanjo vladno koalicijo, se to upanje ni popolnoma izpolnilo. Predvsem Pašičevo potovanje v Monte Carlo ni znak, da je položaj tako jasen in miren, da bi min. predsednik za dalj časa mogel ostati izven države, ampak je le dokaz slabosti in slabega zdravja Pašičevega.

Vsi resni krogi sodijo, da tako stanje ni vzdržljivo, da bi odgovorni predsednik vlade bil neprestano na dopustu. Posebno je to stanje nevzdržno radi tega, ker se dobro ve, da se nobena stvar ne more izvršiti brez Pašičeve vednosti. Z ozirom na njegovo bolezen zaostaja celokupen državni aparat. Škoda pa trpi samo država.

Radi tega so takoj po Pašičevem odhodu začeli krožiti glasovi, da se odločujoči činitelji pripravljajo, da storijo konec takemu stanju v interesu države. V političnih krogih je vzbudila veliko pozornost konferenca, ki sta jo imela Ljuba Jovanović in Voja Marinković. Nekateri krogi sodijo, da je konferenca odločilnega pomena za nadaljnji razvoj.

Svetozar Pribečević je začel s svoje strani velikansko propagando za vpostavitve Nacionalnega bloka, vendar je njegova propaganda brez vsakega efekta in vpliva. Jasno je, da do te kombinacije ne more več priti, ker se je izkazala za škodljivo državnopolitično in za nesprejemljivo od velike večine prebivalstva. Za miren in pravičen razvoj in napredek države je treba najti boljše in solidnejše rešitve, kakor je Pribečevićeva.

Namestnik Pašića.

Belgrad, 9. jan. (Izv.) Za časa Pašičeve odsotnosti bo zastopal ministrskega predsednika najstarejši minister Marko Gjuričić. Kralj je danes podpisal tozadevni ukaz.

Prihod Pašića v Monte Carlo.

Belgrad, 9. jan. (Izv.) Iz Monte Carla poročajo, da je danes tja prispel min. predsednik kraljevine SHS Nikola Pašić s svojim spremstvom. Nastanil se je v istem hotelu, v katerem se je nahajal lansko leto.

Najuglednejše madjarske osebnosti v zvezi s falzifikatorji.

FALZIFIKATI SO RAZŠIRJENI PO VSEJ SREDNJI EVROPI. — TUDI SLEDI PONAREJEVANJA DINARJEV VODIJO V MADJARSKO. — GROF KAROLY ZAHTeva INTERVENCIJO MALE ANTANTE. — MADJARSKA OPOZICIJA ZAHTeva ODSTOP HORTYJA IN BELGENOVE VLADE.

Budimpešta, 9. 1. Danes je zaslišan madjarski vojni škoš Zadravec, ki je najimnejši prijatelj Hortyjev. Aretiran in zaprt je bil škoš Zadravec zato, ker se je ugotovilo, da mu je bila cela falzifikatorska akcija dobro znana. Zadravec je priznal, da je vedel, da se pripravljala akcija proti nekaterim državam, da pa se je takoj umaknil, ko je zvedel kakih sredstev se poslužuje madjarska irendentistična organizacija.

Budimpešta, 9. 1. Ponarejevalsko afero skuša opozicija izrabiti za izpremenco vsega režima. Opozicija misli, da bi se mogel notranji položaj rešiti na sledeči način: 1. Ukinje se mesto državnega upravitelja. Vrhovno državno upravo naj prevzame državni svet. 2. Sestavi naj se koalicijska vlada, ki bi imela nalogo, da likvidira falzifikatorsko afero ne samo kazensko-pravno ampak tudi politično. 3. Uvede se takoj enaka in tajna volilna pravica, razpusti narodna skupščina in razpišejo nove volitve.

Zagreb, 9. 1. Dopisniku »Obzora« je dal grof Karolyi tole izjavo: Moj dolgoletni klevetnik knez Windischgrätz je razkrinkan. V kolikor me veseli popolni moralni zlom fašistovskih fevdalcev, se jih vendar ne sme identifikirati v poltačenim madjarskim narodom. Češkoslovaška in Jugoslavija morata takoj nastopiti, da bodo ultranacionalisti in habzburgovci končno nehali vladati Madjarsko, ker so vedna nevarnost za srednjo Evropo.

Pariz, 9. 1. Na zahtevo francoske in holandske policije se mora izvesti preiskava tudi v Düsseldorfu in Kölnu. Ugotovljeno je, da so bili ponarejeni franki razširjeni tudi v teh mestih. Pri Edmundu Alchvaryju so našli 100 ponarejenih bankovcev. Njega sumijo, da je razpečeval ponarejeni denar tudi po Skandinaviji. Pri njem so našli kovček z dvojnimi dnom. Stroj na katerem so bili tiskani falzifikati je proizvod Schnellpressefabrik v Leipzigu. Stroj je naročila madjarska državna banka, prevzel ga je pa Szörisey, podpredsednik »Zveze madž. društev«.

Radčeve pretnje radikalom.

Zagreb, 9. jan. (Izv.) Stjepan Radić je bil te dni zbolel na španski bolezn. Bil je nekaj dni v postelji, zdaj pa je ozdravil in bo pričel jutri sprejemati stranke. Članek, ki ga je napisal v »Domu« o delovanju fin. odbora, je v radikalnih krogih napravil zelo mučen vtis, ker v njem Radić grozi, da bo potegnil z opozicijo, ako radikalni ne bodo začeli pametnejše gospodarske politike. Brdsko se pričuje nad radikalni, češ da »vzirajo pravilno štedenje, ker varujejo svoje pristaše na vseh mestih. Smatrajo, da s tem Radić pripravlja svoj eksodus iz vlade in skuša ustvariti zase ugoden položaj med ljudstvom«.

Številna premeščanja učiteljev in profesorjev na Hrvaškem

Zagreb, 9. jan. (Izv.) Vaš dopisnik je zvedel iz radičevskih krogov, da pripravlja minister Stjepan Radić številna premeščanja hrvaških učiteljev in profesorjev.

Nov administrativni sistem v prosvetnem ministristvu.

Zagreb, 9. jan. (Izv.) Že za Davidovičeve vlade je tedanji prosvetni minister dr. Korošec izdelal načrt novega administrativnega sistema v prosvetnem ministristvu. Stjepan Radić silno hvali ta načrt in je izjavil, da mu je dr. Korošec s tem napravil veliko uslugo.

KAKO SE RADČEVCI SKUŠAJO RESITI.

Zagreb, 9. jan. (Izv.) Po razpustu občinskih odborov na Brodu in v Orahovi hočejo radičevci razpustiti tudi občinski odbor v Osijeku, kjer so v veliki manjšini.

MALO ČASA POSLANIK.

Belgrad, 9. 1. Izšel je ukaz, s katerim je imenovan bivši črnogorski min. predsednik Jov. Plamenac za kr. poslanika I. razreda v Pragi. Plamenac pa ne bo nastopil svojega mesta, ampak je bil takoj z drugim ukazom dan vladi na razpoloženje.

burgovci končno nehali vladati Madjarsko, ker so vedna nevarnost za srednjo Evropo.

Pariz, 9. 1. Na zahtevo francoske in holandske policije se mora izvesti preiskava tudi v Düsseldorfu in Kölnu. Ugotovljeno je, da so bili ponarejeni franki razširjeni tudi v teh mestih. Pri Edmundu Alchvaryju so našli 100 ponarejenih bankovcev. Njega sumijo, da je razpečeval ponarejeni denar tudi po Skandinaviji. Pri njem so našli kovček z dvojnimi dnom. Stroj na katerem so bili tiskani falzifikati je proizvod Schnellpressefabrik v Leipzigu. Stroj je naročila madjarska državna banka, prevzel ga je pa Szörisey, podpredsednik »Zveze madž. društev«.

Dunaj, 9. 1. Po dosedanjih uspehih preiskave je bilo v Budimpešti tiskanih 30 milijonov falzifikatov tisočdinarskih frankov. Izven dvoma je, da je prizadet tudi državni predsednik Horty.

Belgrad, 9. 1. Madjarski poslanik v Belgradu je obiskal pomočnika ministra zunanjih zadev Jovo Markovića in se interesiral za rezultate, ki jih je glede falzifikatov 1000-dinarskih bankovcev dosegla belgrajska policija.

Budimpešta, 9. 1. Vlada je zapečatila pisarno Zveze društev, ki ji je predsedoval nadvojvoda Albrecht. Zveza društev je razpuščena. V ponarejevalsko afero je zapleten tudi seljski šef zunanjega ministristva Karlo Khuen Hedervary, sin znanega hrvaškega bana. Ponovno je bil zaslišan in po zaslišanju aretiran vodja kartografskega zavoda bivši general Hajts.

Budimpešta, 9. jan. (Izv.) Stroški za ponarejanje frankov znašajo nad pol milijarde kron. Za tiskarske stroje so porabili 375 milijonov, za ostale stroje 350 milijonov, za papir in potovalne stroške 400 milijonov kron. Po izjavah priče je potreben denar dal princ Windischgrätz.

Budimpešta, 9. jan. (Izvirno.) Ko je princ Windischgrätz zvedel za Jankovicsevo aretacijo je v peči zažgal 6—7000 ponarejenih bankovcev.

Budimpešta, 9. jan. (Izv.) Policija je v celotni zapolnila okroglo 10.000 ponarejenih bankovcev.

Budimpešta, 9. jan. (Izv.) Princ Windischgrätz si je izbral za zagovornika odveta Danna in narodnega poslanca Ullaina.

Pariz, 9. jan. (Izv.) Vlada ne bo zahtevala 400 milijonov frankov za škodo, ki jo je utrpela vsled mažarske afere. To je zadeva »Banque du France«.

Budimpešta, 9. januarja. (Izv.) Policija je aretirala vodjo kartografskega zavoda Kurza. Dosedaj je v zaporu 18 oseb.

Budimpešta, 9. januarja. (Izv.) Preiskava s ponarejenimi franki se bliža h koncu. Na podlagi ugotovitev v dosednji preiskavi bo policija aretirala še dve ali tri osebe, ki so v zvezi z afero.

Pariz, 9. januarja. (Izv.) Tukajšnji ogrski republikanci so za jutri sklicali zborovanje, na katerem bodo protestirali proti ponarejanju frankov.

Pariz, 9. januarja. (Izv.) Policijski komisar Benoit, ki je predvčeršnjim dospel, da poroča o poteku preiskav v Budimpešti, se je včeraj preko Italije vrnil nazaj v Budimpešto. Od tam bo šel v Haag in Amsterdam.

Budimpešta, 9. januarja. (Izv.) Madjarska vlada je pozvala zastopnike angleških listov, da na državne stroške pridejo v Budimpešto, si ogledajo na licu mesta potek preiskave in dobe avtentične informacije.

Belgrad, 9. januarja. (Izv.) Voditelji madjarske emigracije so pozvali grofa Karolyja, da se vrne iz Bretagne v Pariz na konferenco predstavitev madjarske emigracije, ki bo razpravljala, kako preprečiti upostavo Habsburžanov na madjarski prestol.

Budimpešta, 9. januarja. (Izv.) Bivši ministrski predsednik Stefan Friedrich je posetil Bethlena in po konferenci dal sledečo izjavo: »Falzifikatorsko afero smatram za silno važno stvar. Ona ni nikakor rešena s tem, da je zaprtih nekoliko ljudi. Nikakor nisem voljan pustiti pri miru političnega ozadja afere. Afero je pripravljalo celo vrsto drugih dejanj. Znano je, da se vrhovni šef policije ni gibal v brezstrašnem prostoru. On je bil privesek gotove politične smeri in je sam imel druge priveske. Cela afera je enotna akcija, kateri je služila vsa ta gospoda. Vem veliko o prejšnjih incidentih in zato sem hotel obiskati grofa Bethlena. Vse to se seveda nanaša na ono večjo akcijo, v kateri je falzificiranje frankov le mali del, in ki se končno mora objasniti v vseh detaljih. Opozoril sem ministrskega predsednika na resno vznemirjenje javnosti. Zaprotil sem ga, da izda vladno izjavo o vseh teh vprašanjih in mu sporočil, da bom o vsej tej stvari govoril v parlamentu«.

Budimpešta, 9. jan. (Izv.) Iz dosedaj ugotovljenih dejstev se da afera s ponarejenimi franki takole rekonstruirati:

Ideja za ponarejanje bankovcev je izšla od princa Windischgrätzja, ki jo je tudi izpeljal. S poudarjanjem patriotskih motivov se mu je posrečilo pridobiti za ponarejanje Göröja in Nadossya. Potem se je pričelo delo v kartografskem zavodu. Gerö je izdeloval klišee. Ker ni bilo potrebnega papirja, so istega izdelovali iz polfabrikatov, ki so prišli iz Nemčije. Izpočetka so tatisnili 25—30.000 komadov, od katerih se je izdelava velikega dela bankovcev med tiskom ponesrečila. Raba je dajal razpečevalcem potrebna navodila. Jankovics, ki je vodil vsa dela, da se bankovec spravijo v promet in zamenjajo za pravi denar, je prebival dva tedna na dvorcu princa Windischgrätzja. Preden so začeli z razpečevanjem, so bankovce natančno preiskali in pregledali, da bi ugotovili, kateri so nerabni. Pri tem so jih velik del uničili. Tekom tega pregledovanja in preiskovanja je Windischgrätzov služabnik Kovacs na tistem izmaknil 7 bankovcev po 1000 frankov in jih je uporabil zase.

Tisti, ki so bili poverjeni z nalogo razpečati bankovce, so odpotovali v severne države in v Holandijo. Preden so vrgli večje množine novčanic v promet, je policija v Holandiji aretirala Jankovicsa. Raba, ki je vedel po Jankovicsevem odhodu vse razpečevanje, je takoj

brzojavno odpoklical ostale razpečevalce, od katerih sta se dva nahajala v Milanu. Istočasno so na kartografskem zavodu uničili klišee, stroje pa razbili ter jih začeli prodajati kot polomljeno železo. Uničili so tudi mnogo bankovcev.

Iz izpovedi in materijala, katerega je policija dobila od političnih strank in drugih organizacij, se da ugotoviti, da se s tem niso zadovoljili nobeni politični cilji, ampak da je treba ponarejanje smatrati za povsem individualno podjetje.

RAVNATELJ BANQUE DE FRANCE EMERY.

Direktor Banque de France M. Emery je dal v »Esti Kurier« izjavo, ki nasprotuje urad-

nim oklicem. Po njegovem mnenju ni govora o tem, da bi bilo število falzifikatov doseglo 20 milijonov, pač pa je res, da jih je ogromna svota razneženih po vsej Evropi. Dnevno dopis iz raznih mest Italije, Nemčije, Francije in drugih držav poroča, da so se našli novi falzifikati. Najbrže je glavna razpečevalnica v Parizu ali okolici. Samo po sebi umevno je, da bodo sledile še nadaljne aretacije. Ne vemo še, kako se bo stvar končala. Tudi še ni ugotovljeno, kdo vse je bil pri stvari interresiran. Bile so že tako odlične osebe aretirane, da nas nobena stvar ne more več iznenaditi, četudi je gotovo, da je v bližnji bodočnosti pričakovati novih senzacij. Še daleč namreč ni odkrita cela afera.

Pred energičnim korakom male antante v Budimpešti.

Belgrad, 9. jan. (Izv.) Belgrajski politični krogi se izredno živahno zanimajo za razvoj velikanske afeze s ponarejenimi franki na Madjarskem. Kakor je iz posameznih poročil razvidno, je madjarska ponarejevalska družba ponarejevala tudi 1000 dinarske bankovce. Zdi se, da so ravno odkrili, ki so se nedavno izvršila v Belgradu, v zvezi s to afero. Politični krogi so ogorčeni. Smatrajo namreč, da je madjarska vlada ponarejanje oficijelno podpirala. Popolnoma gotovo in jasno je, da se je ponarejanje francoskih frankov in češkoslovaških kron in eventualno naših dinarjev izvršilo neposredno pred očmi oficijelnih voditeljev državne madjarske vlade, katerim delovanje te družbe nikakor ni moglo biti neznano.

Ze prejšnje afeze, ki so bile v zvezi s ponarejanjem valut posameznih držav, so jasno pokazale, da madjarska vlada ne namerava proti ponarejevalcem nastopiti. Vse dosedanje preiskave so se vodile na zelo lahek način. Vsi krivci so bili na prostem. Šele energična intervencija francoske vlade je imela uspeh, da se je pričela razkrivati ta velikanska afera, ki je brez dvoma svoje vrste v zgodovini sploh.

Sodijo, da je madjarska država s tem zadala največji udarec vsakemu mednarodnemu pravnemu čutu in da bo raditega morala tudi nositi posledice. Vidi se, da je slo madjarskim krogom za to, da s ponarejanjem velikega števila valut upropasti ugled so-

njih držav in da naredijo kaos, da bi se uresničile nade madjarskih iredentistov.

Vsi politični krogi sedijo, da mora tudi naša vlada v zvezi s češkoslovaško in francosko vlado kar najenergičnejše nastopiti in storiti vse potrebne korake, da se v bodoče prepreči taki mednarodni škandali in da se zagotovi normalni odnosi v gospodarskem življenju posameznih držav.

V zvezi s to afero je tukajšnji češkoslovaški poslanik Jan Šeba obiskal zun. ministr. dr. Ninčiča in ga obvestil o informacijah, ki jih ima češkoslovaška vlada o zadevi. Obenem je naprosil naše zunanje ministrstvo, da ga obvesti o stališču svoje vlade. Vsekakor je jasno, da bo naša vlada popolnoma solidarno nastopila s češkoslovaško vlado. Vesti o intervenciji Male antante v Budimpešti pa so vsekakor še prezgodnje.

Cim se bo zbral dokazilni material in se bo na tej podlagi dokazalo, da je Madjarska neposredno vmešana v to zadevo, je prav lahko pričakovati energičnega nastopa držav Male antante v Budimpešti. Med prestolami držav Male antante se vrše radi tega živahni razgovori. Tudi belgrajski tisk nastopa sedaj energično proti Madjarski. Od vlade zahteva represalije in energične korake.

Zadeva je predmet razprav v diplomatičnih krogih. Soglasna je obsodba neglede na izid sedanje preiskave, da je Madjarska kot taka trpela na ugledu kot pravna država.

Ponarejanje 1000 dinarskih bankovcev.

ČEZ 100 KOMADOV FALZIFIKATOV NAJDENIH. — FABRIKA FALZIFIKATOV V DUISBURGU. — PONAREJEVALEC PETER JAVOR VELEPOSESTNIK IN MILIJONAR V DUISBURGU. — PREISKAVA SE NADALJUJE. — DETEKTIVI ODPOTOVALI V INOZEMSTVO.

Zagreb, 9. jan. Zendarmerija je aretirala nekega Milana Javora, ki je pripotoval iz Nemčije. Po dvodnevem obotavljanju je končno priznal, da je prinesel s seboj iz Nemčije več ponarejenih 1000 dinarskih bankovcev in da jih je 67 skril in zakopal pri karlovcem kolodvoru. Orožniška patrola je res na označenem mestu našla 67 falzifikatov. Javor je izpovedal, da je ponarejeni denar razpečeval tudi Ljubo Hinič iz Založnice. Policija je v okolici Karlovca, Brloga, Brinja in Otočca izvedla najstrožjo preiskavo in zbrala doslej 78 komadov falzifikatov. Javor je izpovedal, da je ponarejene tisočake dobil od Petra Javora, ki se nahaja v Duisburgu, kjer sta se tri mesece mudila tudi zaprta Mate Madunič

in Peter Car. Stanovala sta pri Petru Javoru, kjer se je tiskal denar. Denar, ki je bil zaplenjen pri Maduniču in Caru v skupnem znesku 7.400.000 Din, je bil odpremljen Narodni Banki v Belgrad, prazni kovček pa — kot corpus delicti — zagrebški policiji.

Belgrad, 9. 1. Tukajšnja policija je dobila nekaj podatkov, ki utemeljujejo sum, da so tudi falzifikati 1000 dinarskih bankovcev vtihoapljeni iz Madjarske. Policija sicer ne daje še nobenih podrobnih obvestil, toda je v neprestani zvezi z uradnikom Zika Lazičem, ki je odpotoval po nekaterih vesteh v Budimpešto, po oficijelnem obvestilu pa v Berlin. Z Lazičem je odpotoval tudi uradnik zagrebške policije dr. Vlado Bogdanović.

NOVA POGAJANJA ZA KOALICIJSKO VLADO V NEMCIJI.

Berlin, 9. jan. Državni predsednik Hindenburg se je danes posvetoval s kanclerjem dr. Luthrom. Nato je pozval k sebi dr. Brauns kot zastopnika Centuma, dr. Gesslerja, dr. Stresemanna in ministra Stingel-a kot zastopnika bavarske ljudske stranke. Vladni krogi so mnenja, da se bo predsednik šele jutri odločil, ali bo poveril dr. Luthra s sestavo vlade, ali pa bo počkal na zborvanje Centuma, ki bo v nedeljo 10. t. m. in sklepe socialnodemokratske stranke, ki se odloči 12. t. m. Centum še vedno zahteva vlado velike koalicije.

DRUZI NE KAPITULIRAJO.

Jeruzalem, 8. jan. Danes je potekel rok v katerem bi morali Druzi odgovoriti na ultimatum guvernerja Jovenela. Druzi niso odgovorili, pač pa se tem bolj pripravljajo na odpor. Poveljstvo vstave je prevzel neki bivši italijanski generalstabin polkovnik. Častniki iz Iraka se mu pokore. Uporniki pravijo, da je njim manj treba miru kot Franciji in da zanje nadaljevanje bojev ne pomeni nobene nevarnosti. 50.000 prebivalcev je zapustilo Damask. Francoski generalni komisar za Sirijo je odklonil narčt bodoče vlade in uprave za Sirijo, kakor ga je predložil emir Taseldin.

PRED ANGLEŠKO-TURŠKIMI POGAJANJI V ANGORI.

Razgovori med angleško in angorsko vlado so toliko napredovali, da bo prihodnji teden odpotoval angleški poslanik v Carigradu — Lindsay — na čelu komisije strokovnjakov v Angoro, da sklene pogodbo o izvršitvi ževnevske odločbe v mosulskem vprašanju.

vičevci, muslimani, Koroščevci in radičevci. Okoli tega vprašanja se bo v glavnem sukala politično-parlamentarna situacija v prihodnjih mesecih. V zvezi s tem je pa tudi vprašanje novih volitev. Kajti jasno je, da skupščina tako, kakor je zdaj sestavljena, ne daje dovolj garancij za uspešno delo. Sploh pa, kaj če skupščina delati, ko enkrat odpravi budžet? G. Pašić jako dobro ve, ko skupščina opravi budžet, da se bo tedaj odprlo polje mnogim kombinacijam, v katerih on ne more figurirati. Zato je on doslej vodil politiko budžetiranja s dvanajstinami. Zdi mu pa to več ne bo mogoče. In zato ni izključeno, da pojde vlada širše koncentracije — takoj po rešenju proračuna in nekaterih popularnih zakonov — na volitve. Po sedanjem razmerju moči je zelo verjetno, da bodo iz teh volitev radikalni kakor tudi radičevci izšli znatno oslabljeni.

Radikalna stranka v Vojvodini propada. Med Markom Trifkovičem in dr. Jovanom Laloševićem, ki je prvak radikalne stranke v Somboru, se že dalj časa razvija ljuta borba. Dr. Lalošević izdaja list »Somborska Riječ« in vodi proti Trifkoviču ogorčeno kampanjo. Zato je Trifković dr. Laloševića izključil iz radikalne stranke, toda boj je vedno hujši. Tudi v Novem Sadu je razpadla radikalna stranka v celo vrsto struj in klik. V Subotici sta se sprla radikalni vel. župan Drag. Djordjević in predsednik radikalne organizacije dr. Ivić. Dr. Ivić je izključen iz radikalne stranke.

Črnogorci za svojo narodno avtonomijo. Črnogorski narodni poslanci: Mihajlo Ivanović, Sava Vuletić in dr. Drlijević so poslali ministru prosvete sledečo predstavko: »Gospod minister! Oprostite nam, da moramo ugotoviti, da ima politika vaših prednikov poleg ostalih nesrečnih potez tudi to ne šolsko in ne državniško ambicijo, da je brezobzirno rušila tradicije in narečja posameznih naših pokrajin. Predmet tozadevnih napadov je bila zlasti Crnagora. V učenikih za zgodovino je črnogorska zgodovina falzificirana z neverjetno smelostjo. V srednjih in osnovnih šolah je naše narečje odpravljeno in zamenjano z vzhodnim. Pozabilo se je na svojočasni sklep na Dunaju, ki so ga sklenili očetje našega kulturnega preporoda, kakor tudi na dejstvo, da so v našem narečju peto naše pesmi in največji in najboljši del naše književnosti.« — Poslanci zahtevajo od ministra, da preprope uporabo zgodovine dr. Stanoje Stanojevića in zgodovinski zemljevid Vlade Marinkovića v črnogorskih šolah. Dalje zahtevajo, da se ukine zatiranje črnogorskega narečja in da morajo biti v bodoče vse šolske knjige tiskane v narečju pokrajine, kjer se uporabljajo.

Položaj v Hercegovini. Nasproti glasovom, ki jih razstresajo zlasti radičevski listi, da prehajajo pristaži Jugosl. muslimanske organizacije v radičevce in radikale in da tabor dr. Spahe razpada, je izjavil muslimanski poslanec dr. Šefkija Behmen uredniku »Jugosl. list«, da o tem ne more biti niti govora. Nasprotno so vrste JMO danes bolj čvrste kot kdaj prej. Take in enake vesti lansirajo samo radikali in radičevci, da bi s tem prikrili nezadovoljnost in nesoglasja v vladnem taboru. Ravno tam ljudje trumoma uhajajo. To je med drugim najbolje pokazal veliki uspeh dr. Korošca po Hercegovini in sicer baš v krajih, kjer je veliko radičevcev. Tam bi se dr. Korošec prej ne bil smel niti prikazati, zdaj pa je narod na njegovi strani.

Beleške

△ Kdo je zvezan s fašisti? Sveti oficij je dal te dni na indeks prepovedanih knjig fašistovski katekizem, v katerem se zagovarja kriva načela fašizma. Resnicoljubno »Jutro« bo seveda klevetalo dalje, da je »papež zvezan s fašisti«.

Spodi SLS

Okrajni zbori, ki jih prireja v zadnjem času izvršilni odbor SLS po raznih krajih naše dežele, prav lepo uspevajo. Delegati se odzivajo vabilom v največjem številu in z zanimanjem slede predavanjem referentov. Tako se je vršil dne 29. t. m. v Rečici ob Savinji tak zbor delegatov za gornjegrajski okraj katerega so se med drugim udeležili tudi delegati iz najoddaljenejših krajev. Ker g. posl. Pušenjak radi dela v finančnem odboru ni mogel priti na to zborovanje, je o delu naših poslancev poročal poslanec g. dr. Hodžar, ki je v izbrnem govoru orisal sedanje stanje razmer in kazal delegatom pravo smer njihovega delovanja po deželi, ki nas more edino dovesti do končnega pozitivnega cilja. Dr. Godnič je v smislu krščanskih nauk razlagal pojem države in predvajal v smislu ustave predpise o parlamentu. Na koncu je še tajnik g. Kranjc Marko govoril zbranim o pomenu in namenu organizacije. Po govorih se je razvila nad enourna debata, ki je značila, da so delegati dobro umeli prednašane jim govore in dajali sami nasvete, kako naj se organizacija razplete, da bo naše delo ime- lo med ljudstvom še večji uspeh. Zborovanje je trajalo nepretrgoma od 9. ure popoldne do pol treh popoldne.

Poslanec dr. Hodžar je imel dne 8. t. m. v Gaberju sestanek, ki so se ga v obilnem

Danes ob 16 v Rokodelskem domu brezalkoholna prireditev „Svete Vojske“!

Številu udeležili delavci. G. poslanec je navzočim delavcem razložil važnostni pomen delavske organizacije, kakor tudi delavske zbornice in delavcem pri tem dokazal, katero zastopstvo bo edino zamoglo zagovarjati v tej delavski zbornici delavske interese.

Zaupni shod 4. januarja je imela SLS v Laškem. Govorili so gg. dr. Ogrizek, dr. Gosar in Marko Krajnc. Navzoči so sledili z napelo pozornostjo govornikom, odobraval njihova izvajanja ter soglašali z zadržanjem in delovanjem narodnih poslancev v Belgradu. Shod je bil nepričakovano dobro obiskan. Taki shodi so koristni in tudi potrebni.

Carina na izvoz lesa

Stališče poslanca dr. Kulovca glede carine na izvoz lesa ne da miru našim demokratom, ki se postavljajo v pozo gospodarskih strokovnjakov. Vsi razlogi, ki se navajajo proti temu stališču, pa niso tako močni, da bi ovrgli pravilno stališče dr. Kulovca.

»Jutrovi« gospodarski strokovnjaki gledajo gospodarska vprašanja — to nam ravno dokazuje njihovo pisanje ob tem slučaju — tudi s svojega »protiklerikalnega« stališča. Postavljajo se na nasprotno stališče pač radi tega, ker ne upoštevajo pri tem, da so morali svoje protigugume v tem vprašanju privleči za lase ter da ti argumenti bijejo v obraz pametnim narodnogospodarskim principom.

Iz vsega razvoja gospodarstva v zadnjih letih bi morali vedeti, da izvoza ne sme obremenjevati nikaka carina. Zaščitna carinska politika se je preživela, ker ni bila nikdar izdatno sredstvo za gospodarsko sanacijo, pač pa samo injekcija, ki je zavrla razvoj, ni ga pa ustavila. Vsaka izvozna carina samo dela težkoče naši konkurenci na inozemskih tržiščih in nje ne plačuje inozemstvo, pač pa naša produkcija. Razmere na inozemskih tržiščih so take, da lahko inozemstvo izbira dobavitelje, ki mu nudijo blago iste kvalitete po enakih cenah. Prevaliti carino na kupca je radi tega nemogoče, ker izgubimo vsa tržišča. Če sedaj so cene našega lesa silno padle in carina samo še niža dohodek naših prodajalcev od lesa, ker jo pač morajo plačevati sami. S tega stališča je imel g. dr. Kulovec popolnoma prav in »Jutrova« kritika je deplesirana.

Tendenca gospodarskega razvoja je usmerjena k odpravi izvoznih carin. Tako bo imela država na razpolago za svojo gospodarsko politiko še prometno politiko. Tu tiči cel problem. Tu bi morala zagrabiti naša gospodarska politika in dovoliti naši lesni industriji olajšave, podobno kakor jih ima n. pr. mlinska industrija.

Zdelo se nam je potrebno, da pojasnimo to vprašanje, ker dokazujejo napadi na dr. Kulovca samo nepoznanje osnovnih narodnogospodarskih principov.

Dejstvo je, da je treba tu pretehtati razloge za in proti. Pametna gospodarska politika bo našla tu izhod v tem, da ne bo uvažala odredb, o katerih koristnosti za posameznike so mnenja deljena. Poiskala bo poti, da pomaga naši industriji z drugimi odredbami predvsem prometno-tarifnega značaja, kar je ravno pravilno. Le v smotni prometni politiki leži obramba naše domače industrije, če noče priti v konflikt različnih interesov.

Ekon. list.

Dobrodelna loterija Dil. podpornega društva.

Vse razprodajalce naših srečk, kakor tudi p. n. podjetja, društva in privatnike, ki smo jim poslali srečke v razprodajo, ozir. nakup, uljudno prosimo, da se ravnajo po sledečih navodilih.

1. Preostale srečke vrnite tako, da bodo vsa j do 24. januarja t. l. oddane na Vaši pošti. Srečk, ki bi nosile na ovoj poznejši poštni datum kot 24. januar, ne smemo več sprejeti, ker ne sme biti na dan zrebanja nikjer več nerazprodanih srečk v obtoku. Take srečke se bodo smatrale za prodane, oziroma kupljene od tistega, ki so mu bile poslone.

2. Denar za srečke odposlajte istotako do 24. januarja t. l. po poštni položnici, oziroma ga izročite našemu poverjeniku.

3. Srečke, ki do 24. januarja t. l. ne bodo plačane, so razveljavljene.

4. Vse preostale srečke naj se odpošlje naravnost na naslov: Dijaško podporno društvo, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5; to velja tudi za tiste, ki so prejeli srečke od drugod, n. pr. iz Celja ali Maribora.

5. Četudi Vas prosimo, da nerazprodane srečke zanesljivo pošljete do 24. januarja, jih vendar nikar ne pošiljajte prezgodaj, ker bo ravno zadnje dni največje povpraševanje po njih.

Zrebanje se vrši dne 24. januarja ob treh popoldne v dvorani Akademskoga doma, Miklošičeva cesta 5.

Odbor D. P. D.

»ČAJANKA«. Časne mešarice pridejo v kratkem v promet. Prodajalec se bodo tudi v korist »Južoslovenski Matice«.

Dnevne novice

Slava Slovencev.

»Slov. Narod« je te dni svojim bralcem serviral vest, da pri plačevanju davkov prednjači Sarajevo, da je od za lansko leto predpisanih mu davkov razen par milijončkov vse plačalo in da so sarajevski davkoplačevalci izpolnili svoje davčne obveznosti kakor men- da v nobenem drugem mestu naše države.

Ne vemo, odkod je »Narod« to vest za- jel, pripomniti pa ji moramo, da je glasom sa- rajevske »Več. Pošte« povodom nekega te dni nastalega konflikta med šefom sarajevskega davčnega urada in Trgovčkim Uduženjem ugotovljeno, da je Sarajevo baš pretkelega leta plačalo vrlo malo davkov, to pa zato, ker tlači tudi Sarajevo gospodarska kriza in ljudje težko plačujejo.

Sploh je pa to čisto postranska stvar, ka- ko je s plačevanjem davkov v Sarajevu. Za- nimivo je, da je »Narod« to vest prinesel in kako jo je prinesel. Zakaj neki? Da malo po- stolaži s tem Slovence, ki stokajo in protesti- rajo pod davčnim vijakom? Ali pa ga peče to, da je Slovenija odnesla rekord v pridnem pla- čevanju davkov in bi ta rekord rajši priznal Bosni zlati? Kdo bi mogel vedeti, kaj tako-le centralistično jugoslovensko dušo vse vzne- mirja in bolil!

Lepo je sicer od »Slov. Naroda«, da vz- podbuja Slovence k še bolj marljivemu plače- vanju davkov, — to je le državotvorno in bi zaslužil za to vsekakor kako premijo od gosp. finančnega ministra ali pa vsaj naslov čast- nega davčnega eksekutorja, — toda da hoče nam Slovence še to slavo, to edino slavo, ki nam je od vse nekdaj slava še ostala in ki z njo posekamo vse sodržavljane, da nam- reč plačujemo ne le vseh nam naloženih dav- kov, ampak še veliko, veliko več, — to pa od »Slov. Naroda« ni lepo. To res ni lepo. In to mu bodo Slovenci hudo zamerili.

★ Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije. Nj. Vel. kraljica Marija je včeraj praznovala svoj rojstni dan. Vsled smrti italijanske kraljice- matere je odrejeno dvorno žalovanje in se je praznovanje izvršilo le v omejenem krogu. Ob 11 dopoldne je bila v dvorni kapeli služba bož- ja, ki so se je udeležili člani dvora, vlade, zbornice in diplomatski zbor. V Ljubljani so bile na vojaških in državnih poslopih razobe- šene zastave. Povodom rojstnega dne je kra- ljica Marija derovala 60 000 Din za siromašne otroke. Bog naj našo kraljico, plemenito gospo in vzorno mater še dolgo živi!

★ P. n. naročniki, ki še niso obnovili na- ročnine za leto 1926 naj stori to zanesljivo tokom prihodnjega tedna, da si s tem zagotove nepretrgano prejemanje »Slovenca«. Položni- ce za nakazilo naročnine smo doposlali vsem p. n. naročnikom. Ako bi je kdo ne imel, naj jo takoj zahteva po dopisnici.

★ Posamezne številke lanskega letnika »Ilustriranega Slovenca« so še na razpolago. Na željo se določijo, dokler je kaj zaloga.

★ Naši Amerikanci za šmarnogorske zvo- nove. Upravi naših časopisov so poslali v zad- nje... času prispevke za nabavo novih šmarno- gorskih zvonov naslednji naši rojaki v Ame- riki: g. Jos. Ravšer, Virginia, Minn. 5 dolarjev; g. Frank Ranzinger, Sartell, Minn. 5 dolarjev; g. Marg. Kvas. New Rochelle, Ny. 4 dolarje; g. Franč. Vrabit. Milwaukee, 1 dolar, in ne- imenovan 1 dolar. Naj bi ta lepi zgled posne- mali še drugi, posebno premožnejši rojaki!

★ Kaj značijo cerkvice na naših gorah? Dne 5. januarja je imel v »Soči« krasno uspe- lo predavanje g. dr. Oblak. Konec spisa ki ga priobči »Planinski vestnik«, izvevši v himno na slovensko domovino in končuje nekako ta- kole: »Pozdravljam vas, vse ve nešete mogoče- ne katedrale, vi veličastni spomeniki nekdanje

rimske mogočnosti, a ljubše sie mi ve, male bele slovenske cerkvice na naših gorah, vi ljubki spomeniki skromnosti, a resnične ver- nosti in ubožstva našega naroda, a vendar ob- erem njegove duševne lepote in mogoče tudi njegovega duševnega bogastva... Kajti ta na- red je bil velik pesnik, ko jih je postavljel na najvišjih točkah sredi večnolepe prirode, — nič manjši ko oni, ki je uvedel zvonjenje v tihih večernem mraku... Kdo drugi je videl morda v njih kako drugo stran, jaz kot estel vidim v njih velik kos — narodne poezije... Bole cerkvice na naših gorah so naša potre- nost. Pozdravljena slovenska domovina!»

★ Kdaj in kako je treba predložiti potrdi- la vojnega ministrstva o vojaški službi med vojsko. Marsikateri uslužbenec, čigar upokoji- tev je že izvršena in kateremu je znesek po- kojnine tudi že uradno določen, predloži nak- nadno potrdilo (uverjenje) vojnega ministr- stva o vojaški službi med vojsko zaradi vra- čunanja vojnih let po 3. odstavku čl. 137. za- kona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih. Ker prizadeva to nenotrebne po- pravke in izdaje novih odločb o že določenem znesku pokojnine in s tem obilo posla ne sa- mo oblastvu, ki je uslužbenca upokožilo, tem- več tudi organom glavne kontrole in finanč- nemu ministrstvu, je poštno ministrstvo z odlo- kom št. 72.996 z dne 11. decembra 1925 odre- dilo, da naj predlože vsi uslužbeni, kateri so bili med vojsko v vojaški službi in kateri ima- jo po zakonu pravico do vračunanja vojne do- be za vojna leta potrdila ministrstva za vojno in mornerico ali v izvorniku ali pa v uradno potrjenem prepisu, če tega niso že stori- li.

★ Vprašanje železniških legitimacij za že- lezniške upokojene in delavce. Lansko leto so hoteli neaktivnim žel. upokojenecem in de- lavcem odvzeti legitimacije za prosto vožnjo po železnici. Seveda so prizadeli protestirali pri železniškem ravnanstvu. Ali gospodje so se izgovarjali, češ »vse to je napravil vaš že- lezniški minister g. Sušnik, »klerikalce«, ka- kršnega ste izvolili, tako vam uraduje«, — če- prav takrat ni bil g. Sušnik že tri mesece več železniški minister. Sedaj je pa nenadoma iz- šla okrožnica železniškega ravnanstva, da pobero vsem državnim neaktivnim upokojen- cem legitimacije in namesto teh dobimo le iz- kaz, s katerimi se samo trikrat na leto lahko prosto vozimo. Prizadeži prosimo merodajne faktorje, naj ne bodo tako okrutni. Ljudje, ki se vozijo samo za kratek čas, legitimacije ob- držijo, a ubogi revež ne sme dvakrat na mesec v Ljubljano, da si nakupi potrebno hrano. Ta- ko ne bo šlo, mi tega ne vzdržimo ter odločno protestiramo. — Prizadeži.

★ Županski tečaj v Škofji Loki. »Župan- ska zveza« priredi in sklicuje s tem poučni tečaj v Škofji Loki na dan 16. januarja (v so- botu) za vse občne škofojskega sodnega okraja. Tečaj bo v Društvenem domu in se pri- ne ob 9 dopoldne. Z ozirom na važnost pre- davanja naj se udeležijo tečaja ne le župani, tem- več tudi občinski odborniki v kolikor mogoče obilnem številu. — Županska zveza.

★ Povišanje zdraviliških taks na Bledu. Ker je zadnji dve leti promet tujcev precej za- stal, je treba skrbno paziti na to, kako bi se dalo letoviščarje na Bled zopet privabiti, radi česar je v prvi vrsti treba kolikor mogoče bi- vanje poceniti. Nikakor pa se ne sme življenje podražiti, ker potem bi izostali še oni tujci, ki so do sedaj prihajali na Bled. Zato je pa vse hotelirje in gostilničarje zelo neprijetno izne- nadil sklep občinskega odbora, da se zdravili- ške takse na Bledu neprimerno visoko povi- šajo. Dnevna taksa bi znašala za osebo z godbo 8 Din in to za vsako osebo in celo za posest- nika vil in njih družinske člane. Družina petih članov bi plačala na mesec 1200 Din zdravili-

ške takse, kar bi pomenilo, da bi se Bled po- polnoma uničil, ker bi prav noben tujec in niti lastniki vil ne hoteli plačati teh taks. Da se ta sklep ne izvede, so podpisali vsi blejski hote- lirji in večina posestnikov vil obširno spome- nico, ki jo je včeraj deputacija, obstoječa iz ho- telirja Černeta, hotelirke gospe Moirer in pa predsednika hišnih posestnikov I. Freliha, iz- ročila velikemu županu dr. Baltiču, ki je ob- ljubil stvar vsestransko proučiti in ničesar ne dovoliti, kar bi utegnilo škodovati tujskemu prometu na Bledu. Sprožila se je tudi misel, ki jo bo treba v prospek Bleda uresničiti, da se zdraviliška komisija loči od obč. uprave.

★ Poštne razmere v Logarjevi dolini. Iz Solčave nam pišejo: Na praznik sv. treh Kra- ljev nas je obiskal prvi avto, ker je cesta za vožnjo dobra, brez snega in ledu. Zato se ču- dimo, da vozi poštni avto samo do trga Ljubno ter vsled tega dobivamo pošto vsaki drugi dan. Pisno iz Celja do Solčave potuje 4 dni. Ravno toliko časa hodi odgovor nazaj in marsikateri nujna zadeva se zavleče in določen rok vsled oburne poštne zveze zamudi. Zima 1924—1925 je bila tudi brez snega in avtomobilski promet ni imel nobene ovire Poštni avto pa tudi ta- krat ni vozil. — Z ozirom na skrajno slabo poštno zvezo in tudi na izletnike, kateri po zimi obiskujejo Logarjevo dolino, prosimo me- rodajne faktorje, da se avtomobilski promet Mozirje-Solčava takoj vpostavi.

★ Dva redka jubileja v Mostaru. Musli- mansko obrtno združenje »I Hihada« praz- nuje 31. januarja 20 letnico svojega obstanka. Istočasno proslavi tudi 55 letnico rojstva pe- nika dr. Bašegića in 30 letnico njegovega pes- niškega delovanja. »I Hihada« je eno prvih kulturnih društev v Hercegovini.

★ Iz Uradnega lista. Uradni list ljubljens- ke in mariborske oblasti z dne 9. januarja objavlja: Navodilo za uporablanje točke 9. ob- čil. opazk k V. delu uvozne carinske tarife; Naredbo, s katero se izpreminja člen 10. pravil o tari; Pravila o opravljanju državnega stro- kovnega izpita za uradnike ministrstva za no- tranje zadeve; Pravilnik o opravljanju držav- nega strokovnega izpita za statistike minist- stva za poljedelstvo in vode; Naredbo, s kate- ro se razveljavlja člen 6. tarife o pobiranju taks za pregled in žigosanje mer in merilnih priprav; Pojasnilo člena 4. pravil o uvažanju in prodajanju strupov po trgovcih; Pojasnilo točke 1. občil opazk k V. delu uvozne tarife v predlogu zakona o obči carinski tarifi; Po- pravke k odločbi, s katero se izpreminja člen 3. carinskega postopnika glede dvolastnikov.

★ Iz poštne službe. Premeščeni so po služ- beni potrebi poštni in telegrafski uradniki: Ivan Bregant z Bleda 2 k uradu Bled 1; An- gela Fazzini z Rečice ob Paki v Dravograd; Krista Konšek iz Sv. Tomaža pri Ormožu v Ormož. — Premeščena je nadalje na prošnjo telefonistinja Dragica Kuralt iz Kranja v Ljub- ljano 1.

★ Iz zdravstvene službe. Imenovani so: dr. Josip Smola za okrožnega zdravnika v okrožju Raka pri Krškem; dr. Gregor Fedran za okrožnega zdravnika v okrožju Fara, okraj Kočevje; dr. Viktor Stacul in dr. Edvard Je- mee za zdravniška-pripravnika v državni bol- nici v Ljubljani.

★ Iz sodne službe. Za pravne praktikante so imenovani Aleksander Trampuž, Aleksan- der Grobelnik in Bogomir Roš.

★ Rarpis stavbnih del. V Rakitni pri Bo- rovnici se bodo 1. februarja pri cerkvi oddala na ustni drezbi dela za popravo zvonika: zi- darsko delo, kritje strehe, popravilo ostrešja in strelovol. Interesenti ki si hočejo prej zvo- nik ogledati, naj se zglaste pri predsedniku stavbnega odbora Matiji Korošču. — Rakitna, 9. januarja 1926. — Stavbni odbor.

★ Priprosto sredstvo proti stanovanjski krizi. V Avstriji so z novim letom odpravili zloglasne stanovanjske urade. Učinek je bil — kakor poročajo avstrijski listi — nepričakovan:

KUNEROL

100% na čista mast iz kokozovih ore-
hov, zjamčeno izčiščena in higijenična,
se zopet dobiva
v vsih trgovinah

naenkrat je bilo stanovanj na razpolago! Na Dunaju je bilo mestnemu uradu za izkaz sta- novanj v enem dnevu prijavljenih 187 praznih stanovanj! V Gradcu je neka družina, ki je že dve leti zaman čakala na stanovanje, koj prvi dan po odpravi stanovanjskega urada dobila stanovanje, ki je bilo že dalj časa stalo prazno. — Poizkus ne bi bil drag!

★ Tržaški Lloyd se je poslovil od Dalma- cije. Po svoječasnem sklepu italijanske vlade je s 1. januarjem prešel pomorski promet med Italijo in Dalmacijo v roka subvencionirane beneške paroplovne družbe S. Marco. Promet z Dalmacijo je mnogo desetletij pod bivšim režimom in doslej tudi pod novim oskrboval Tržaški Lloyd.

★ Iznana je iz naše države za dobo deset let nevarna potepanka Antica Turizani, doma iz Novega pri Trogiru. Turizanijeva je izvrši- la več predrznih sleparij in se je potikala brez posla po državi.

★ Tatvina v hotelu. V hotelu Franceta Juvančiča na Zidanem mostu je nočevala 25- letna Marija Bradula, doma iz Raven pri Bo- štajnu. Ko se jo hoteli zjutraj poklicati, je bilo gnezdo že prazno. Nočevalka je pobegnula in jo ostala dolžna nočišče ter je povrh tega še odnesla posteljno odejo in kijež od sebe. Be- gunka je prodala odejo še v Zidanem mostu za 40 Din, katero je hotelir dobil nazaj.

★ Pobegli kaznenec. Od dela je pobegnil kaznenec okrajnega sodišča v Novem mestu Milan Krežič, doma iz Karlovca. Krežič ima za odsedeti še precejšnjo kazen. Sumijo, da jo je mahnil preko Gorjancev.

★ Nehvaležna nočevalka. Pri Ani Balan- tovi v Zg. Gorah pri Braslovčah je nočevala pred kratkim neka Antonija Mahne, rodem iz okredice Materije na Primorskem. Ko je no- čevalka zjutraj odšla, je Balantova opazila, da ij je odnesla Mahnetova več ženske obleke in perila v vrednosti do 2000 Din. Mahnetova je srednje postave, čedno oblečena in v visoki nosečnosti. Pobegnula je bržkone preko maje.

★ Tatvina kolodvorske ure. Iz čakalnice kolodvora Moškanjci je bila ukradena iz želez- niške čakalnice 1 m dolga stenska ura na ni- hali z lesenim pokrovom firme »Type III«, vredna 1200 Din.

★ Zlatnik v milu »Zlatorec« so v zadnjih tednih našle med drugimi: gđna Bernarda Riller, učiteljica v Toplicah pri Zagerju; gđna Mici Krove, posestnikova hči v Vevčah pri D. M. v Polju; gđna Justina Mlakar v Lescah in gđna Pepca Lovko, kuharica g. A. Lavrenčiča v Cerknici. 78

André Manrois:

Parabola o odpuščenju.

(Iz knjige: Molčanja polkovnika Bramblea.)

Gentleman je bil umoril nekega človeka. Roka pravice ga ni sumila, toda vest ga je tako mučila, da je žalostno blodil okrog.

Ko je šel nekega dne mimo anglikanske cerkve, se mu je zdelo, da bi bila skrivnost manj težka, če bi jo mogel deliti. Vstopil je torej in prosil vikarja, da naj posluša njegovo izpoved.

Ta vikar je bil zelo dobro vzgojen mlad meč, bivši etniski in orfordski učenec. Vzhi- žen od tako redkega, nepričakovane obiska se je požuril.

— Seveda, gotovo: kar odklenite mi sree, vse mi lahko poveste kot očetu.

Oni drugi je začel:

— Umoril sem nekega človeka.

Vikar je poskočil.

— In to ste prišli povedat meni? Nesrečni morivec! Mar mi ne narekuje državljanska dolžnost, da vas takoj peljem na najbližjo po- licijsko stražnico... Sicer pa zahteva moja gentlemanska čast, da vas niti minuto več ne bom pod svojo streho!

In meč je odšel. Nekaj kilometrov dalje je dočkal kraj poti, po kateri je hodil, katoliško cerkev. V poslednjem upanju je vstopil in pokleknil za stariševimi ženakami, ki so ča- kale ob spovednici. Ko je prišla vrsta nanj, je

razložil v senci duhovnika, ki je naslanjal glavo med roki in molil.

— Oče, mu je rekel, nisem katoličan, am- pak izpovedal bi se vam rad.

— Sinko, poslušam te.

— Oče, moril sem.

Čakal je učinka strahovitega odkritja. V prostranem molku cerkve je preprosto dejal svečenikov glas:

— Kolikokrat, sinko moj?... —n.

Nespametna naredba.

Novo sredstvo za pospeševanje nesreč na naših cestah.

Izogibanje na levo je utemeljeno:

1. Za vožnjo po cestah pride v prštev le domači promet. Vsi vozniki v vseh prečasnih krajih se že od pamtlivega izogibajo na levo. To je torej, bi rekel, že stara pravica. ka- tere se ne moremo nikdar odreči. Le redko kdaj se bo vozil v mirnem času po Slovenji srbski voznik, obratno slovenski po Srbiji. Zakaj bi se morala torej vsa večina doma ravnati po tujem kopitu, ker je umestno, da se bo tudi naš voznik, ako bi slučajno zavozil v Srbijo, ravnal po ondornih predpisih. Isto velja za avtomobile, katerih imamo pa v razmerju z vozovi še vedno tako malo, da je tudi umestno, da se avtomobilski predpisi prilagodijo predpisem večine avtomobilskih vozil.

2. Izogibanje na levo pa ni samo nekak- staro običaj in stara pravica, nego temelji na

naravnem nagibu vsakega konja, da se raje obrne na levo nego na desno. Pa tudi za ta naravni nagib je dan vzrok. Svetovnoznani ja- hač in vozač, eden najboljših svetovnih po- znalcev in ljubiteljev konj, polkovnik Spohr, kateri je spisal ogromno število knjig in raz- prav o jahanju in voženju, katere spadajo med najboljše na svetu, razlega ta naravni nagib obračanje konja na levo kot posledico lege žrebička v telesu kolibe do poroda.

Kot stari učitelj remont ter jahanja in vožnje mu v tem pritrjujem, kakor so temu tudi pritrjevali vsi moji in drugi mnogčestvilni učitelji jahanja in vožnje, kateri so bili vsi izborni jahači in vozači, mnogi med njimi s svetovnimi nagradami.

To je torej čna tajnost, katere pa morda do danes ne pozna niti stotisočih jahač in vo- zač praktik, od katerih pa bo vsak potrdil iz prakse, da mu vsak konj vedno obrača raje na levo nego na desno. Kateri pa še tega ni opazil, naj opazuje posebno pri mladem ko- nju, mi bode kmalu pritrdil.

To je pa tudi tajnost, na kateri v prvi vrsti temelji izogibanje na levo.

3. Pri vožnji iz voza (Kutschieren vom Bock) in pri jahanju je vodilna roka vedno leva. Vsak voznik in jahač se tudi iz tega raz- loga vedno lažje izogiblje na levo nego na desno.

Kdor drži vajeti ali brzde v obeh rokah, se ni nikdar učil voziti in jahati in tudi tega ne zna.

4. Izogibanje na levo pa temelji tudi na izogibanju težkih voz, pri katerih voznik hodi na levi strani, ker se nahaja na celem svetu vodilni konj levo in ima voznik — tehnično izraženo — »v roki« z vajetom le levega ko- nja, medtem ko se nahaja vajet desnega konja prijet na vagi (Zugwage), in sicer zopet na strani levega konja. Tudi tedaj, ako je voznik težkega voza že bolj moderen in ima dvojne vajeti, torej v roku oba konja, hodi voznik vedno na levi strani.

5. Radi voznika, ki hodi levo, se nahaja pri vseh težkih vozovih zavora ali na levi strani, le po nekod še od zadaj.

6. Pri izogibanju na levo se nahajata oba idoča voznika vedno zunaj, sta torej na var- nem, obenem pa tudi lažje spregledata na cesti, koliko se morata izogniti, medtem ko sta po novem načinu oba znotraj in ne mo- reta videti, koliko je še prostora za izogi- banje.

Najmanjša nesreča novega načina izogi- banja bo torej, da bo eden ali drugi voznik lažje zavozil v cestni jarek. Kaj pa, ako je cesta močno nasuta ali pa vrezana, da zija na eni strani prepad? Ogrožena sta pa po novem načinu izogibanja tudi oba voznika, ki sta znotraj. Vzemimo na primer, da se sre- čata voznika, ki sta se enemu izmed njih spla- šila konja. Vzemimo ozko pot. Vzemimo avto in voz. Vsakokrat sta voznika v nevarnosti, da bosta povožena. Kolikokrat bo zletel voz- nik pod kolesa voza ali avtomobila! Vsako-

★ Moderni lakasti damski čevlji Din 283, za gospode 298 in vsa obutev najcenejši v velikanski izbiri samo pri »Voikac, Ljubljana, nasproti Mestnega doma.

★ Ali že veš, da so na svetu samo eno Pekatete? Te slovijo valed svoje okusnosti, tečnosti in redilnosti. 4246

★ Pri slabokrvnosti, bledici, izpuščajih, tvorih ureja naravna Franz-Josef-grenčica toli važno delovanje črev. Kapacitete medicinske vede so se prepričali, da deluje Franz-Josef-voda celo pri občutljivih osebah ne samo prijetno, ampak tudi zanesljivo. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. 5231

★ Dispepsija. Moljenja v prebavi radi nepravilne izločitve želodčnega soka, gorečica, kislo kolcanje, pomnožena želodčna kislina. Vzemite pred jedjo 1—2 kozarca Radenske.

Ljubljana

NOV CESTNI POLICIJSKI RED IN NAŠA PROMENADA.

Nov cestni policijski red napravlja v našem mestu precej težav tako konjem in vozilom kakor tudi voznikom in pešcem. Dolga leta se je vozilo in umikalo pri nas na levo. Lahko trdimo, da je bil star cestni policijski red tako voznim živalim kakor tudi ljudem prirojen. Ni torej čuda, da ima zadnje dni naša pridna policija mnogo posla, da uveljavi te nove cestne policijske predpise v našem mestu.

Z ljubljanskimi fijkarji in konji še gre. Toda promenada? Tam na Aleksandrovi cesti ni ob lepih zimskih urah ne konj ne večjih rok naših izvoščkov, ki trdo drže za vajeti konje in vozijo pravilno kljub novim policijskim predpisom glede cestnega reda. Na promenadi se vali ob večernih urah dolga vrsta našega živahnega mladega sveta, ki pa je brez vajeti. Pot pelje iz Šelenburgarce mimo ogla Magdičeve trgovine na Aleksandrovo cesto. Mladi ženski kakor tudi moški svet prav pridno promeniira ravno mimo te trgovine, da si spotoma zamore ogledati okusne izložbe najnovejših modnih novosti. Zaenkrat je to šlo lepo in gladko. Toda s 1. januarjem je uveljavljen za vso našo kraljevino nov cestni policijski red, ki pravi: »Hodi in izogibaj se na desno, prehitvaj na levo.« Promenada, ki naj bo revija bon tona, pa je hotela obdržati stare tradicionalne navade prav do petka. Pa kako razočaranje v petek zvečer! Ko je dospela živahna mladež po Šelenburgarci do ogla Magdičeve trgovine ter je hotela ob tej zaviti na Aleksandrovo cesto, so zadeli najprej vsi skupaj ob — pendrek. Nekateri so se sključili, da bi zlezli pod pendrekom skozi in bi prodirali naprej po levi strani Aleksandrove ceste proti Tivoliju. Toda pri taki priliki pendrek ni poznil šale. Sklonil se je brzo in hitro tako šel, kakor razposajena šetalka. In ker se je bilo bati kakšnega neprijetnega trčenja, je rajši vsakdo obstal in mirno poslušal nove nauke bon tona, ki ga je vsakomur brz povedal službojoči stražnik. In vsakdo na promenadi je moral zapustiti Magdičovo trgovino na oglu ter je moral na sredo Aleksandrove ceste ali pa na desni hodnik ob kavarni Emona ter na desni strani Aleksandrove ceste nadaljevati v Šelenburgarci započeto promenado. Pri tem uradnem tečaju za pouk bon tona na ljubljanski promenadi je bilo kajpada tudi mnogo kibičev, ki so se ob kavarni Emona ter pri kavarni Slon na ves glas smejali ter tolkli po kolenih, kakor hitro je kakšna gruča večernih šetalec hotela uveljaviti še stari cestni policijski red in je prišla vsled tega v dotiko s pendrekom. Radovedni šetalec so si lahko ogledali razne zanimivosti modnih trgovin in izložbe lepih fotografiranih slik na Aleksandrovi cesti šele nazaj grede iz Tivolija.

Tak javen pouk bon tona naše policije moramo z veseljem pozdraviti. Kakor vozniki in kolesarji tako se moramo tudi pešci držati novega cestnega reda. S tem bo prihranjenega

mного neprijetnega in nepotrebnega umikanja in zaletavanja.

© »Ljubljana« začne z rednimi pevskimi vajami v pondeljek 11. januarja. Ob 7 zvečer ženski, ob 8 moški glasovi.

© Oseba vest. Za profesorja na ženskem učiteljski v Ljubljani je imenovan g. prof. Ciril Bernot iz Stranj pri Kamniku.

© Brezalkoholne pijače (jabolčni sok, malinov, bezgovec, borovničar, ribezov in črešnjec sok) se bodo točile danes na prireditvi »Svete Vojske« v Rokodelskem domu. Začetek ob 16. Vstopnine ni. Starši, pripeljte s seboj otroke!

© Predavanje v Rokodelskem domu. Jutri bo predaval o obrtnem delavskem pravu v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, pravni izvedenec. K poučnemu in zanimivemu predavanju vabimo zlasti obrtne kroge. — Vstop prost. Pričetek točno ob 8 zvečer.

© Mesto venca na krsto g. Ivana Kneza so darovali za mestne reveže: Združene opekarne d. d. v Ljubljani Din 1000; Jadranska podunavska banka Din 500.

© Čigavo je kolo? Aretirali so nevarnega tatu Jakoba Risa, doma iz Cerknice. Pri njem so našli moško kolo, o katerem se ne ve, kje ga je mož sunil. Kolo je lahko, dirkalno, črno pleskano, z močno navzdol vnoženim krmilom. Na desni strani pod sedlom ima št. 3055, tovarniška številka kolesa na je zapiljena. Plašči so rdečkasti in še dobro ohranjeni. — Risa se je potikal zadnje dni v okolici Vorelj pri Šenčurju in Medvodah. Kolo je zaplenjeno.

© Pazite na rokavice! V zadnjem času se je pojavila v mestu zopet nova vrsta tatov in sicer tako zvani »rokavičarji«. Prišlo je namreč na policijo že več ovadb od raznih oseb, da so jim bile ukradene iz žepa suknje rokavice. Ti ljudje obiskujejo seveda le hotele in boljše restavracije in gostilne — morajo biti seveda tudi boljše oblečeni — in goje to bržkone le kot sport, in krajejo iz žepov seveda tudi le boljše rokavice. Glasom ovadb je razvidno, da morajo biti rokavice vsaj iz kože, če že niso kožuhovalne. Take rokavice pa so tudi že precej drage in se giblje vrednost do sedaj prijavljenih ukradenih od 100 do 300 dinarjev par. Torej pozor pred »rokavičarji«!

© Tržne cene. Kg govejega mesa Din 15 d. 19, ledic, jeter, možganov 18—19, loja 7.50 do 12, vampov 9—10, pljuč 6—8, teletine 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, pračičjega mesa 1 do 22.50, pljuč 10, jeter 15—20, ledic 22.50, glave 7.50—10, parkljev 5—7.50; slanina 20 do 25; masti 30; šunke 33—35; prekajenega mesa 30—32.50; prekajenih parkljev 10; prekajene glave 12.50; jezika 33—35; koštrunovega mesa 14—15; kozličevine 20; konjskega mesa 7—9; krakovskih klobas 45; debrecinskih 44; hrenovk, safalad, posebnih 35; tlačenik 30; svežih kranjskih 32—40; pol prekajenih 32—35; suhih kranjskih 67; prekajene slanina 30—32; kokoš 25—35, petelin 30—40; raca 30—35; ne-pitane gos 60—80; domač zajec 10—25; divji zajec 25—60; kg srne 20—35; kg krapa 26 do 32.50; linja in ščuke 25—30; sulca 50; klina 13.50—15; mreže 17.50—20; pečenke 8 do 12.50. Liter mleka 2.50—3.50; kg surovega masla 40; čajnega 50—55; masla 45; bobinskega sira 38; sirčka 9—10; par jaje 3—3.75; kg belega kruha 6; črna in ržena 5; kg luksusnih jabolk 8; jabolk I. vrste 6; II. vrste 5; III. vrste 4; ena oranža 1.50—2; limona 0.75; 1. rožičev 10; fig 10—16, dateljinov 25; orehov 12; luštenih orehov 35; suhih češpelj 10—12; suhih brusik 16. Kg kave 42—74; pražene kave 56—88; kristalnega sladkorja 13.50; v kockah 10; kavnine primesi 22; riža 10—12; liter namiznega olja 20—22; jedilnega 18; vinskega kisa 3.50—4.50; navadnega kisa 2—2.50; petroleja 6.50—7, morske soli 4; kamene soli 4.50; popra 48—52; paprike 24—48; testenin 10—14; pralnega luga 3.75; čaja 75. Kg; pšenice moke »0« 5.25—5.50; »1« 5; »3« 4.50; »5« 3.75; »6«

morali zavarovati na vsak voz še dva voznika, enako kakor pri mlatilnicah dva delavca.

Ako pa je tudi za nas pri izogibanju merodajna samo šajkača, torej eno kopito, potem naj se vpelje v celi državi naše staro preizkušeno »izogibanje na levo«, katero je tudi teoretično utemeljeno in pri nas kot varno in praktično sto in sto let v praksi.

Za izogibanje na desno pa bi ne mogel navajati drugega vzroka, kakor da se izogibljejo na desno tudi v nekaterih tujih državah, v katerih prevladuje sedaj »človek-stroj«, medtem ko so — sodeč vsaj po predstavi raznih starih armad — tudi stari teh držav ljubili konja in sledili njegovemu naravnemu nagibu in se izogibali brž kot ne še nedavno tudi na levo.

Ce se ne motim, pa ravno v Srbiji še ni posebno dolgo tega, da so se i oni izogibali na levo. Art. major v p. Burnik.

Ištel jo Gospodinjski koledar za leto 1926

Naprodaj je v vseh knjigarnah, pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji in v pisarni Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 7/II. — Cena Din 18.

3; kaše 6—7; ješprenja 6—8; ješprenjčka 10 do 13; otrobov 2—2.50; koruzne moke 3.50—4; koruznega zdroba 4—4.50; pšeničnega zdroba 6.50; ržene moke 8—9; ajdove moke 4.50 do 5; q pšenice 340—350; rži 260—290; ječmena 240—260; ovsu 245—260; prosa 275—300; koruze 280—285; ajde 300—325; fižola 350—360; graha 400—500; leče 600; q premoga 40—46; kub. meter trdih drv 160—180; mehkih 100; q hladkega sena 75—80; pol sladkega 60; kislega 50; slame 50. Kg endivije 20—25; motovilca 18—20; radiča 14—16; poznege zelja 2—2.50; rdečega zelja 5—6; kislega 2.50—3; ohrovtu 3; karfiol 7—9; kolerab 4—5; kolerab-podzemljice 0.75—1; špinade 15—20; čebule 2—3; česna 15; krompirja 1.25—1.50; repe 0.50—1; kisle repe 2—2.50; korenja 0.75—4; peteršilja 12; zelenjave za juho 8. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, dne 9. januarja.

Maribor

□ Rajni g. kanonik Alojzij Arzenšek je bil rojen 15. majnika 1864., v mašnika posvečen dne 18. jul. 1887, je služboval kot kapelan oziroma provizor v Gornjemgradu, Grižah, na Bučah, Ponikvi ob južni želez. in v Trbnju, kjer je dne 3. febr. 1895. postal župnik. Odtod je nastopil župnijo Vitanja, dne 1. avg. 1900. S 1. marcem 1914. je postal nadžupnik in dekan vuzeniški, s 1. sept. 1916. pa stolni kanonik lavantinski. Blagopokočnik je bil miren, priključen značaj in zato tudi vobče priljubljen.

□ Koncert orkestra Glasbene Matice. Z izbranim simfoničnim programom stopi orkester Glasbene Matice v četrtek, 14. t. m. pred mariborsko občinstvo. Najvažnejša točka tokratnega programa je bre dvoma mogočna tretja simfonija (Eroica) Beethovnova. Znano je, da jo je Beethoven napisal in poklonil Napoleonu, ko je v njem videl prvobornika svobode in demokracije. Ko je Napoleon sprejel ponujeno mu cesarsko krono, je to Beethoven, ki je bil kljub vsem svojim zvezam z najvišjimi dunajskimi krogi, republikanskega mišljenja, tako ujezilo, da je posvetil raztrgal. Delo samo kaže mojstra moderne monumentalne glasbe. Po lepoti svoje glasbene forme klasik, je nedosegljiv v izražanju človeškega čustvovanja, njegovega veselja in trpljenja, ki ga nam zna slikati v vseh mogočih barvah velikega orkestra. Eroica je trd oreh za orkester in za dirigenta, oba bosta imela priliko pokazati svoje zmožnosti in moči. Koncert bo Mariborčane zanimal pa tudi vsled tega, ker nastopi novi dirigent g. Hladek prvič pred nami. Bodi pozdravljen v sredi nas številno zbranih!

□ Ciril-Metodijska ideja. Dasi je misijonski dan — Kraljevo — kot praznik misijonstva minil brez odmeva, če izvzamemo dijaške prireditve, je bil odmev na povabilo Prosvetne zveze v petek zvečer zelo lep. Ciril-Metodijska ideja je s tem večerom začela orati tupo pri nas ledino. Bogoslovni profesor g. dr. Kovačič nam je pokazal pomen sv. Cirila in Metoda za Slovence iz kulturno-historičnega vidika, njun pomen za vse Slovence in za ves katoliški svet. Poudaril je moč te ideje sedaj, ko se nadaljuje kongres (Velehrad-Ljubljana) in ima silno oporo v najvišjem vodstvu cerkve. Predavanje je bilo spremljano z skioptičnimi slikami. Udeležila se je predavanja predvsem duhovska inteligenca in številno dijaštvo.

□ Starešinski klub je na svojem zadnjem sestanku sklenil, da se vršijo sestanki dvakrat na mesec in sicer vsako prvo in tretjo sredo v mesecu v zdravniški sobi v kolodvorski restavraciji. Za slučaj, da je te dneve praznik, se vrši sestanek naslednjega dne. Klub je sklenil na se bo počel na teh večerih z vsemi važnimi vprašanji dnevnega življenja, v katerega hoče intenzivno poseči. Klub vabi vse tovariše člane na točno udeležbo s prošnjo, da nudijo klubu del sebe — družabnost in aktivnost.

□ Nadaljevanje predavanj politične šole se prične v pondeljek, 11. t. m. ob 8. zvečer v društveni sobi na Koroski cesti. Na dnevnem redu je predavanje: Razmerje cerkve in šole do države. Pridite vsi prijatelji in dosednji obiskovalci, vabljeni pa tudi drugi somišljeniki!

□ Propadanje eraričnih poslopij v Mariboru. Da je n. pr. bivše impozantno poslopje kadetnice le še nekaj spomin na preteklost in vpije po popravilu, je vsakdanja stvar; da se pa n. pr. ne upajo odpreti oken v gimnazijski kapeli, ker se boje, da ne izpadejo in

da je ta stavba izmed vseh šolskih v najbolj dezolatem stanju, pa brez vsakega kredita v svrhu popravil, je pa že prežalostno. Mesto je v preteklem letu renoviralo skoraj vsa svoja poslopja, privatni zavodi so vzor — vi, državobogomolci, pridite se les' učiti!

□ Mariborski učitelji. Molitve pred začetkom pouka so za enkrat še predpisane. Naši učitelji in njih vodje pa prakticirajo v ogromni večini takole: Otroci so prebrisani, da, ko zazvoni šolski zvonec, začno sami molitve in to, kakor je že: eni gredo med tem časom na stranišče, drugi na klopi, nadaljni se spuste v pretep, nekateri pa pripovedujejo vse to uoma, svojim staršem, starši pa nas prosijo, da bi naslovili na mariborskega prosvetnega šefa, katerega poznamo, da se rad drži pravil, narčub in zakonov, tole prošnjo: Ali — ali namreč tudi v tem oziru! Če je predpis — velja! — ali ga p. ni!

□ Razmah radio-postaj. Maribor ima 2 javni radio-postaji, pa lepo število zasebnih, katerih lastniki se hvalijo, da njih postaje bolj sprejemajo oddaje kakor javne. Zanimivo je, da se teh naprav ne prslužujejo samo v zabavne svrhe, ampak so jih stavili v službo pouku in izobrazbi. Tako daje mariborskim ljubiteljem in ljubiteljicam angleškega jezika in kulture nek dunajski profesor iz Dunaja pouk v angleščini polom radia in naše dame so, kakor same pravijo, zelo zadovoljne z napredovanjem. Mariborski klub ljubiteljev angleškega jezika je terej dobil hudega »zračnega« konkurenta.

□ »Jutro« in denunejanti. Petkovo »Jutro« je hotelo nekemu nadstrankarskemu odboru in »klerikalcem« dati lekcije o denuncijantstvu. Ker nam je znana njegova praksa, mu odrekamo vsako pravico in kvalifikacijo!

□ Inozemski nameštenci! V smislu naredbe Min. soc. pol. imajo vsi delodajalci, ki so 1. jan. 1926 zaposlovali inozemske delavce ali nameštence predložiti pristojni Inšpekciji dela do 31. jan. 1926 seznam vseh dne 1. januarja 1926 pri njih zaposlenih inozemcev. Kot inozemci se smatrajo v smislu gornje naredbe tudi vsi begunci slovenske-hrvatske-srbske narodnosti, bodisi iz Italije ali iz Koroske, ali pa od drugod, ter tudi vsi ruski begunci, oziroma bivši vojni ujetniki, ki dosedaj še niso naši državljani, čeravno so za naše državljanstvo zaprosili; nadalje tudi oni inozemci, ki so zaposleni na našem ozemlju, že pred 14. 6. 1922. Prijavo inozemcev je izvršiti brezpogojno in v vsakem slučaju, tudi, ako se je zanje pri pristojni Inšpekciji dela zaprosilo, ter tudi, ako se je že izdalo kako dovoljenje. Predložiti seznam inozemcev naj vsebuje poleg imena, rojstnih, domovinskih, državljanstvih in narodnostnih podatkov inozemcev, še navedbo, v kaki lastnosti in od kdaj je počinil inozemec zapršen pri sedanjem delodajalcu, ter odkdaj je sploh zaposlen na našem ozemlju, ter ako ima delodajalec dovoljenje za zaposlovanje od Min. soc. pol., oziroma, če je predložil tozadevno prošnjo pristojni Inšpekciji dela. Tako sestavljen seznam je vpsolati za mariborsko oblast najdalje do 31. jan. 1926. oblastni Inšpekciji dela v Mariboru, sicer bi slednja postopala s kaznijo 100 do 3000 Din. Omenja se, da gornja prijava, ki je koleka prosta, ne nadomešča prošnje za dovoljenja zaposlovanja inozemcev, ter je isto posebej vložiti, pri čemer se opozarja na novi Pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev (Uradni list št. 108 z dne 7. dec. 1925). Opozarja se tudi, da je vsako spremembo v stanju inozemcev v roku treh dni javiti Inšpekciji dela.

Celje

□ G. Gabere pravi, da imam pokvarjen želedec. Moja žena sicer tega ne trdi. To svoje mnenje utemeljuje s tem, namreč gospod Gabere, ne moja žena, da »bruham« jaz revni bolnik s slabim okusom in obenem sin našega dobrega ljudstva (hvala Bogu, vsaj to prizna!) godijo na dan, v kateri se vijejo tarji, larški podrepaniki, klerikalci, nazadnjaki in druga svojat. Obljubljuje mi tudi katerekoli vrsto izdatno zdravilo. Tudi pristavlja, da ga, ali pravzaprav »jije« hvalim s svojim rovtarskim jezikom. Aplikacija teh poštenih, uljudnih in kulantnih izrazov na smisel uvodnega članka »Nove Dobe« z dne 5. januarja, me potrjuje samo v tem, da za naše ljudstvo niso v naravnem oziru nevarni samo taki listi, ki odkrito pišejo proti najelementarnejšim pojmom versko nrevne vzgoje in razširjajo s protiverzskimi izjavami najnevarnejšo kugo med naš narod, temveč enako tudi oni listi, ki hočejo z

Štednja z razsvetljavo

obravnavajo gospodarska vprašanja iz stališča razsvetljave. Ona se bori proti zablodi, da je električna razsvetljava luksuz in zahteva od vsakega, da izkoristi gospodarske in kulturne moči električne svetlobe.

OSRAM

krat pa bo dobil voznik v deževnem času pri izbornih naših cestah, v katerih so mlake že skoraj stalne, od avtomobila svoj blagoslov v obliki cestne polivke.

Omenjamo še nočno vozenje utrujenih voznikov, kateri zaspijo na vozu. Koliko nesreč, koliko kletev, zmerjanja in tožbi! Vse to pri izogibanju na levo stran odpade.

Največ bi pa morala upoštevati to dejstvo tudi vojaška oblast, kjer se večinoma vodijo vozila s sedla. Na celem svetu pa je sedelski (vodilni konj) levi, ne pa desni. Poskusilo se je izogibanje na desno tudi v svetovni vojski, posledica pa je bila, da je ravno artiljerija zavozila pri izogibanju na desno v jarek, ker vozarji z leve strani niso mogli pregledati očine, in se je s tem povzročila zamuda, katere je bila usodepolna za bitko. Vsekakor je služil pri konjici in topništvu, ve, kako težko je vzhajati na konja, sedlanega s polno bojno opremo, vsak je gledal, da najde ka vzvišen prostorček, ki se pa nahaja navadno ob zunanjih straneh cest. Zato smo se po usodepolni kratki dobi izogibanja na desno vrnili k praktičnemu izkušenemu staremu izogibanju na levo.

Da se bodo s to neumestno določbo nesreče pomnožile ravno v Sloveniji, katera ima najbolj frekventirane ceste, se že lahko naprej vidi.

Hudi jeziki sicer že trdijo, da je ta določba napačna v dvajsetih letih, da bodo iztisnili iz nas še par grošev več, ker bomo

namišljenimi poštenimi, uljudnimi in kulantnimi izrazi iztrgati iz src vsakega poedinca našega naroda ono oporo, ki izvira iz verskega prepričanja in verskega udejstvovanja. Gospod Vinko Gaberc naj si le prečita razne feljtone, ki so svojčas izhajali v »Novi Dobič«, nad katerih brezbožnostjo so se zgražali prav vsi Celjani, in ki do danes še niso popravljeni. Zagroženega zdravila se pa, gospod urednik Vinko Gaberc, ne bojim prav nič, pa prav res ne! Dr. Josip Godnič.

Služkinje pozor! V našem mestu je nastavljenih precejšnje število služkinj, ki so obenem tudi vpisane pri bolniški blagajni in imajo kot take pravo voliti v Delavsko zbornico. Prepričani smo, da se bodo znale zavdati svoje dolžnosti in na dan 2. februarja oddale svoje glasovnice za listo »Jugoslovanske strokovne zveze«. Ta lista je edina prava zastopnica delavskih stanov. Vsaka služkinja naj izpolni popolnoma samolastno svojo glasovnico ali pa naj jo pusti pravočasno izpolniti v tajništvu gori imenovane strokovne zveze. Paziti treba tudi na to, da vsaka služkinja pravočasno dvigne glasovnice pri ekspozituri bolniške blagajne v Vodnikovih ulici. To mora storiti osebno in se pri tem legitimirati z delavsko knjižico ali potrdilom svojega gospodarja. Služkinje, zavedajte se, da ste ve prve, ki uživate v naši državi žensko volilno pravico!

Odsek Orla v Celju javlja vsem svojim članom, da se vrši dne 12. t. m. ob 8 zvečer v navadnih prostorih pri »Belem volcu« izredni občni zbor. Ta občni zbor je obvezen za vse člane odseka.

Električna razsvetljava v okolici našega mesta še sedaj ni izpeljana. Svoječasno niso tozadevna pogajanja napredovala radi tega, ker se okoliška in mestna občina radi investicij niste mogli zediniti. Sedaj, ko je pa to vprašanje kazalo, da bo rešeno, je prišla druga, glavnejša ovira. Električno mestno omrežje je baže za razširjenje te napeljave veliko predrago in treba bi bilo to omrežje prej premeniti kar pa seveda zahteva visoke investicije.

Zlatorska industrija je v Celju izmed vseh mest v Jugoslaviji najbolj razvita. Jasno je, da ima ta industrija interes na tem, da se njeni izdelki takoj in hitro punciirajo. To sicer omogočuje tukajšnji urad za punciiranje, vendar je pa bilo maja lanskega leta odvzeto pravo, punciirati izdelke in napolizdelke, ki prihajajo v našo državo in katere predmete ta industrija tudi v izdatni meri potrebuje. Vsako prizadevanje tukajšnjih industrijskih krogov, da bi tukajšnji urad imel spet pravico to punciiranje izvrševati, je bilo brezuspešno. Morda bodo sedaj ti koraki imeli in dosegli svoj cilj, vendar je nova afera pri najvišjih uradih prišla na dan velike nerednosti, vsled katerih je bil tudi suspendiran načelnik predmetnega urada v Belgradu.

Radikali so, kakor kaže, odpovedali ljubezen pristašem dr. Žerjavove stranke. Iz pogajanj, ki so svoječasnno pričela v Celju med mariborskimi dr. Ravnikom in dr. Žerjavom, se ni rodila niti najpogostejša in najpogostejša miš, razen morda one, ki je raznesla po Belgradu vest, da je naš veliki župan g. dr. Pirkmajer postal radikal. Pred nekakimi tremi tedni so namreč nekateri ugledni radikali v Belgradu mislili, da je dr. Pirkmajer že pristopil v radikalno stranko. Tej rasi so se pa naši celjski radikali prav iz srca smejali. Zakaj so se smejali, ni sicer prav ugotovljeno. Ali temu, da ta prestop pač ni nastopil, ali pa rasi sami na sebi.

Cillier Haus je bila nekdanj najveljavnejša hiša v našem mestu. Tu so tedaj gospodovali vsemogočni Nemci in dajali smernice svojim pristašem po našem delu dežele Štajerske. Po prevratu je to poslopje prešlo v slovenske roke. Javnost je z upravičenostjo pričakovala, da se bo sedaj ta vloga menjala. Pa le ni šlo vse prav od rok. Prvega najemnika so morali odsloviti menda iz nacionalnih vzrokov, ker hotel kljub vsem naporom ni uspeval. Tudi tako zvani narodni krogi se niso preveč posluževali tedanjih hotelskih dobrot. Sedaj je pa menda bolje. Po hodnikih hotela se namreč bleste poleg slovenskih napisov tudi oni v »internacionalni« nemščini. Pri tem se spominjamo na one čase, ko so hodile po nekem hotelu v našem mestu skoro dnevno neke komisije, ki so kategorično zahtevale, da se odstranijo vsi nemški informativni napisi za hotelske goste in grozile, da bodo te nedolžne črke izpraskale iz sten. »Quod licet Jovi non licet bovi.«

Oj ta idiličen Breg! V teh dneh, ko se je luna poskrila in vlada ponoči pri najčistejšem nebu egiptovska tema, je nevarno hoditi po Bregu. Tujec si lahko obraz pošteno razpraska, če ne celo noge polomi. Po državni cesti so namreč napeljali in ob kraju razložili cele kupe deloma drobnega peska, deloma kamenja. Ker pa ni mogoče zahtevati od vseh popotnikov, ki so obsojeni, da gredo ponoči čez Breg, da bi to vedeli ali držali v evidenci, se kdo ob teh kupih na ozki cesti prav lahko prevrne, ker ni prav nikake razsvetljave. Če je že z elektriko tak križ, bi pa vsaj petrolejska razsvetljava bila tudi dobra. Saj to dobimo celo v zadnji gorski vasi.

Hodniki ob hišah so v našem sicer prav ličnem mestu prav v najslabšem stanju. Se bo vendar dobila kaka oblast, ki bo pristila hišne posestnike, da uredijo prostor pred svojo hišo.

Trbovlje

Našim somišljenikom! Zahtevajte v vseh gostilnah, trgovinah, obrtnijah itd. naše časopise kot »Slovenec«, »Stražec«, »Slovenskega Gospodarja«, »Domoljuba«, »Pravico« itd. Ako jim je dober naš denar, morajo tudi imeti toliko smisla, da naroče naše liste. Ravnotako opozarjamo naše ljudi, da vse zanimivosti odnosno novice, ki se zgodijo v Trbovljah, javijo v tajništvu Jugosl. strokovnega društva rudarjev na Vodah (v hiši I. del. kons. društva). Naši nasprotniki delajo z vso paro, mi jih pa moramo tudi na tem polju premagati!

Nastop otrok ob slučaju požara. V petek so se vadili otroci osnovne šole v Trbovljah z nastopom, da bi v slučaju požara ali potresa med njimi ne nastala kakšna panika, ki bi lahko bila za otroke usodepolna. Otroci so nastop in beg iz razreda izvršili zadovoljivo. Take vaje so potrebne, kar je pokazal novoletni potres, ki je na stanovanjih napravil precej strahu.

Glavni dobiček efektne loterije v korist Društvenega doma bo novozgrajena hiša, obstoječa iz dveh sob, kuhinje, shrambe, kleti in malega vrtička. Seveda bo še večje število drugih dragocenih dobitkov, kakor zemljišča, stroji, kolesa itd. Za loterijo je že danes veliko zanimanje. Hiša se začne graditi kakor hitro bo vreme pripuščalo.

Odeopitev Sv. Lenarta od občine Trbovlje se ne izvrši, kakor smo izvedeli iz verodostojnega vira. Vsa pota oseb, ki so delale za odeopitev, so bila torej zaman.

Laško

Jubilejni spomin. Jubilejni spomin velikih genijev našega naroda Slomška, Prešerna in Kreka je našel 6. decembra preteklega leta svoj odmev tudi v društveni dvorani Mar. družbe v Laškem. To nedeljo ob 3 popoldne se je napolnila dvorana, in zbranemu občinstvu se je v kratkih potezah očrtal velik pomen Slomška, Prešerna in Kreka za slovensko kulturo. Na to je deklirala Mar. družba uprizorila »Lurško pastirico«. Igra je v veliki meri vse zadovoljila, igralo se je prav dobro, nekaj prizorov bi bilo v čast tudi mestnemu gledališču. Igralke so se vglebile v svoje vloge in so igrale brez suflerja. Igrovodja je bila gdna Amalija Kuntara, ki ima posebno spretnost za to.

Savinjska dolina

Novi cestni red nam je že prinesel nesrečo. Na državni cesti med Št. Petrom in Vranskim sta se pred par dnevi izogibala mizar Josip Repič iz Polzele z lahkim vozom in omnibus avto, kateri oskrbuje promet med postajo Št. Peter in Vransko. Izogibala sta se, eden po starem, drugi po novem cestnem redu. Posledica tega je bil karambol, iz katerega je odnesel slabejši, to je mizar Repič, polomljen voz, ter precej prask. Novi cestni red je prinesel mnogo sitnosti in bojimo se, da tudi nesreče. Živini, katera je bila vajena dosedaj izogibanja na levo, nikakor ne gre v glavo, da se je stvar preokrenila. Zdi se ji stvar neutemeljena in tudi je! Tudi očanci in stari vozniki, kateri so poprej lahko dremali na vozu, sedaj pa morajo skakati z voza, in so še v nevarnosti pri izogibanju, tudi ti majejo v glavo, češ, da je mnogo stvari bolj potrebnih izenačenja, n. pr. davki. Smo pač pod seljaško vlado Radiča.

Vreme. V kolikor nam je bila jesen nemila, nam je zima povrnila. Vinogradniki že brusijo škarje, njive se pripravljajo za spomladansko setev. Dan za dnem se vidi tudi kultiviranje njiv s težkimi železnimi plugi za nove hmeljske nasade, kateri se bodo, po tem sodeč, precej razširili.

Slovenskim delavcem in delavkam!

Prve dni februarja boste prvokrat volili svoje zastopnike v Delavsko zbornico za Slovenijo. Prvokrat boste sami odločevali, kdo naj po Vaši volji vodi ta zavod, čegar naloga je, braniti Vaše interese pred nasprotniki od leve in desne. Pomnite, da bi Delavska zbornica, v rokah poštenih, odločnih in pametnih zastopnikov, bila lahko Vaše najmočnejše orožje napram vsem nasprotnikom delavskega stanu. Delavska zbornica ima po zakonu pravico in dolžnost, kontrolirati, kako od oblasti izvršujejo zakone za delavsko varstvo, ima pravico in dolžnost vladi stavljati predloge ter na spodaj in zgoraj zastopati vse delavce in nameščence, kakor to zahtevajo njihovi interesi.

Toda vlada je že l. 1921. izročila vse Delavske zbornice v tej državi v roke socialdemokratom, Delavske zbornice so od l. 1921. do danes vodili tisti socialisti, ki so bili od kapitalistične vlade za to postavljeni. O vlade imenovani socialdemokrati niso imeli t btenice pred vlado, niso si upali nastopati proti tistim, ki so jih na to mesto postavili, četudi so se povsod kršile po zakonih zagaranirane pravice delavstva. Zato Delavska zbornica za Slovenijo v teku skoro 5 let vsled teh razmer ni opravičila upov in nad, ki so jih do nje gojili delavci in nameščenci. Delavska zbornica je do volitev ostala neopažena in neuvajevana povsod. — Volitve Vam nudijo priliko in možnost, da Delavsko zbornico dvignete in ji priborite moči in respekta. Vaša je Delavska zbornica, za Vas ustanovljena, Vi sami ste poklicani, da ji daste svoj pravec, pravec slovenskega delavstva.

Jasno je, da je socialdemokracija, ki je že doslej sabotirala Delavsko zbornico ter se družila z vsemi protidelavskimi elementi, izgubila vsako zaupanje pri vseh mislečih delavcih in nameščencih. Ako se ti gospodje danes vseeno potegujejo za Vaše zaupanje, delajo to v prepričanju, da Vi ne veste, kako so od protidelavskih ljudi bili postavljeni na to mesto, na katerem potem za delavce niso upali in ne smeli nič storiti. To poglavje ni pozabljeno in ne sme biti pozabljeno, če nočete Delavske zbornice vnovič obsoditi v brezdelje in spanje. Vaša lastna škoda bi bila to.

Ali boste volili Žerjavovo neodvisno delavsko listo? Ali Žerjavova organizacija po vsem svojem bistvu ne temelji na načelih kapitalističnega liberalizma? Ali ste na vso za delavce tako žalostno zgodovino zadnjih let pozabili? Ne! Niste in ne boste! Zato svoboden in neodvisen slovenski delavec, zato nobena ponosna in zavedna slovenska delavka tej listi ne bo dala glasu!

Ali naj navajamo še druge liste? Rečemo le: V Delavsko zbornico mora priti strnjena večina odločnih mož. Zato odklanjamo vsako cepljenje delavskih vrst po raznih malih listah, ki bodo vedno ostale premale, da bi mogle kaj pomeniti, ki bi pa tudi kot male mogle ovirati resen razvoj Delavske zbornice.

Zato apeliramo na slovensko delavstvo, da voli listo, ki jo je predložila »Jugoslovanska strokovna zveza«, danes največja slovenska strokovna delavska organizacija. V Jugoslo-

Hvalevreden pojav. Kakor se kaže, bode letošnja predpustna sezona precej bogata na porokah. Kandidati za zakonski jarem kažejo precej veselja, pa tudi naglice, napredovanje v primeri z prejšnjimi leti je veliko, znak, da se počasi pa sigurno bližamo predvojnim razmeram.

vanski strokovni zvezi se zbira krščansko-socialno delavstvo, možje, fantje in dekleta Krekovega duha. In ta Krekov duh naj prešine tudi Delavsko zbornico za Slovenijo, kateri želimo, da postane na ta način nepremagljiva trdnjava v obrambi interesov vseh slovenskih delavcev brez razlike prepričanja in mišljenja.

Slovensko delavstvo! Mi obojamo vsako nasilje in vsak teror! Zato tudi ne prihajamo s terorjem nad Vas, ampak s prijateljsko besedo. Prav zato smo poklicani vse delavstvo pozvati naj se ne uda terorju, ki se bo izvajal te in prihodnje dni. Naši nasprotniki so napovedali teror. Mi pa izjavljamo: Ne damo se uplašiti od groženj! Našli bomo sredstva in pota, da zlomimo teror! Kdor se poslužuje terorja, dokazuje le, da ga je strah ljudske sodbje. In ta sodbja bo prišla!

Slovenski delavci in delavke! Ko boste prihodnje dni in tedne oddajali svoje glasovnice, vedite, da boste sodili o dosedanjem delovanju Delavske zbornice, ki je za Vas bilo brezplodno, in da boste imeli možnost Delavsko zbornico pomladiti, dvigniti, osvežiti. Delavski zbornici treba odločnih, poštenih mož, ne pa kimavcev. Delavec, ki mora vedno le poslušati, mora v Delavski zbornici po svojih zastopnikih jasno, glasno in svobodno govoriti!

Lista Jugoslovanske strokovne zveze se glasi:

Kandidatna lista

Jugoslovanske strokovne zveze v Ljubljani, ki nosi naslov:

LISTA KRŠČANSKO SOCIALNEGA DELAVSTVA.

Kandidate:

1. Terseglav Franc, urednik, Ljubljana. — 2. Keše Stanko, rudar, Trbovlje I. — 3. Kugovnik Jurij, kovač rudnika, Prevalje. — 4. Pukšič Alojzij, pečarski zidar, Javornik. — 5. Zumer Srečko, stavec, Ljubljana. — 6. Kukovica Franc, papirniški rezalec, Dev. Mar. Polje. — 7. Gajšek Ivan, delavski tajnik, Ljubljana. — 8. Semenčič Andrej, strojni paznik, Maribor. — 9. Godeša Ivana, kuharica, Ljubljana. — 10. Žužek Franc, zasebni uradnik, Ljubljana. — 11. Majerišič Ivan, usnjar, Tržič. — 12. Dr. Milavec Anton, zasebni uradnik, Ljubljana. — 13. Kordin Franc, ključavničar drž. žel., Moste pri Ljubljani. — 14. Kores Martin, ključavničar drž. žel., Maribor. — 15. Krek Miha, odv. konc., Ljubljana. — 16. Lombardo Peter, delavski tajnik, Vič pri Ljubljani. — 17. Zajc Zdravko, rudar, Salek pri Velenju. — 18. Krušič Karel, zvonarski mojster, Ljubljana. — 19. Prebil Ivan, predilničar, Litija. — 20. Bežalj Josip, tob. delavec, Dev. Mar. Polje. — 21. Koren Blaž, delavec, Celje. — 22. Kordin Jože, železostrugar, Ljubljana. — 23. Uranjek Jakob, strelni mojster, Griže. — 24. Kos Florijan, mizar, Store. — 25. Pernel Ivan, delavski tajnik, Medvode. — 26. Prosenec Anton, rudar, Zagorje. — 27. Žibert Franc, čevljar, Stražišče pri Kranju. — 28. Gruđen Ivan, rudar, Krmelj. — 29. Mikelj Matija, delavec, Kamnagorica. — 30. Knafelo Stanko, mlekar, Šmihel pri Novem mestu. — 31. Kranjc Ivan, kovač, Rajhenburg. — 32. Peterlin Franc, rudar-kopač, Hrastnik. — 33. Celinšek Jože, žagar, Nazarje. — 34. Hvaslija Ivan, upr. pristav, Križ, Komenda. — 35. Struna Andrej, čuvar, Kočevje. — 36. Anžur Franc, strugar, Dev. Mar. Polje. — 37. Dornik Franc, rudar, Sv. Jerdt, p. Laško. — 38. Gosnik Matevž, delavec, Sv. Lovrenc na Pohorju 142. — 39. Pavunc Vekoslav, pečar, Vrhnika. — 40. Turk Josip, strojnik, Sv. Pavel pri Prebodu. — 41. Seriga Josip, krojaški pomočnik, Murska Sobota. — 42. Slavič Jože, mizarski pomočnik, Št. Vid nad Ljubljano. — 43. Spendal Lovro, usnjarski pomočnik, Železniki. — 44. Zajc Vekoslav, rudar, Salek pri Velenju. — 45. Kočevar Miha, delavec, Maribor. — 46. Košič Blaž, paznik v topilnici, Celje. — 47. Prešern Rudolf, čevljar, Tržič. — 48. Maček Franc, predelavec, Dol. Logatec. — 49. Renko Miha, rudar, Trbovlje. — 50. Zupan Ivan, delavec, Lesce.

Namestniki:

1. Rutar Jože, ekspediter, Ljubljana. — 2. Jelen Baltazar, strojnik, Velenje. — 3. Krivec Janez, motorni čuvar, Jesenice. — 4. Kužnik Martin, rudar, Kočevje. — 5. Zadravec Jakob, vratar, Celje. — 6. Cof Jože, lesni delavec, Stražišče pri Kranju. — 7. Uršič Frančiška, tobačna delavka, Rožna dolina pri Ljubljani. — 8. Krašovec Janez, strojni ključavničar, Vrhnika. — 9. Križnik Filip, rudar, Trbovlje. — 10. Zupan Ignac, mizarski pomočnik, Tržič. — 11. Mejac Franc, ključavničar, Dev. Mar. Polje. — 12. Namestnik Franc, kolar in tesar, Ruše pri Mariboru. — 13. Kratochwill Stanislav, ključavniški delavec, Ljubljana. — 14. Lešnik Alojzij, kopač, Laško. — 15. Groznik Franc, predilniški delavec, Litija. — 16. Rupnik Milka, šivilja, Št. Vid nad Ljubljano. — 17. Ostir Rudolf, ključavničar pri rudniku, Velenje. — 18. Rakovec Marija, služkinja, Ljubljana. — 19. Kajzer Matevž, lesni delavec, Preška. — 20. Avsec Maks, ključavničar, Dol pri Ljubljani. — 21. Postržin Ivan, delavec v steklarni, Zagorje. — 22. Cvetko Josip, kroj. pomočnik, Murska Sobota. — 23. Ažman Rudolf, železostrugar, Jesenice. — 24. Hlastan Martin, rudniški kovač, Rajhenburg. — 25. Pintar Karel, mizar, Dev. Mar. Polje. — 26. Valant Alfonz, kovin. strugar, Ljubljana. — 27. Kren Ana, likarica, Maribor. — 28. Maček Matija, rudar, Krmelj. — 29. Košnik Jožef, belilec v predilnici, Tržič. — 30. Hribar Anton, rudar, Trbovlje. — 31. Bertonec Franc, zanjkar, Jesenice-Fužine. — 32. Napret Jurij, kurjač, Hrastnik. — 33. Cviki Martin, rudar-kopač, Velenje. — 34. Kladnik Mihael, knjigovodja zadruge, Kamnik. — 35. Tomažič Lojze, predilniški delavec, Litija. — 36. Mrak Valentin, mizar, Št. Vid nad Ljubljano. — 37. Janežič Vinko, rudar-kopač, Velenje. — 38. Mikeln Friderik, hišnik, Prevalje. — 39. Strgar Franc, klepar, Ljubljana. — 40. Solič Frančiška, pomožna delavka, Lesce. — 41. Zaplotnik Ivan, rudar, Trbovlje. — 42. Vrtovšek Alojzij, rudar, Zagorje. — 43. Skvarča Joško, tesač, Dol. Logatec. — 44. Napret Rudolf, strojnik, Hrastnik. — 45. Pečan Frančiška, kuharica, Ljubljana. — 46. Bisternik Josip, lesni de-

Gospa!

Tudi jaz Vam priporočam to milo z znamko »GAZELA«. Moje perilo se kar blešči, gotova sem pa tudi že zdavnaj. Tudi Vi boste dosegli to z uporabo »GAZELA«-mila.

GAZELA MILA

lavec, Prevalje. — 47. Mandelje Franc, kovač v tov. za klet. Moste pri Ljubljani. — 48. Štrukelj Henrik, tobačni delavec, Ljubljana. — 49. Vidregar Jožef, delavec v steklarni, Zagorje. — 50. Bečan Ivan, papirniški delavec, Sp. Hrušica.

Delavci, delavke! To je Vaša lista! Tu so ljudje Vašega zaupanja in Vašega duha! Za to listo v boj do zmage!

Čemu skrivate barvo?

Zerjavova kandidatna lista se v »Jutru« izgovarja, zakaj da je upala zagledati beli dan. Toda vse zagovor in izgovor je besedičenje o klerikalcih. Kako bi tudi moglo »Jutro« drugače pisati, če pa je smisel vsega njegovega žitja in bitja boj proti klerikalizmu. Razumljivo je, da tudi borbe za »Delavsko zbornico« ne znajo drugače voditi kot z obregovanjem ob »klerikalce«. Na to smo že tako navajeni, da od njih kaj pametnejšega ne pričakujemo. Zanimivo pa je, da s tem sami najbolj izpričujejo, da je njihova »neodvisna« delavska lista popolnoma samostojna demokratska. Kakšen dobiček naj bi imel delavec od boja proti klerikalizmu, ima ga pa samostojna demokratska stranka, oziroma njeni voditelji in protežiranci.

Sploh je zanimivo, kako so si gospodje iz tabora socialnih demokratov in tabora Zerjavovih demokratov podobni. Obojim je le eno pred oči, namreč boj proti klerikalizmu. Tudi pri volitvah v Delavsko zbornico oboji mislijo le na to. Kaj delavske koristi, kaj boj proti oduševanju, kaj socialna zakonodaja! Vsega tega ne vidijo ob volitvah v najvažnejšo delavsko institucijo. Vidijo oboji samo »klerikalce«. Zato tudi »Jutro« socialne demokrate komaj poboža, ko istočasno vali skale — seveda brezuspešno — na klerikalnega zmaja.

In česa so vsega krivi ti »klerikalci«? Dva ministra za socialno politiko so imeli samostojni demokrate, sam g. Zerjav je tamkaj oblačil in vedril, sedaj so krivi socialne bede — klerikalci! V »Delavski zbornici« gospodujejo neomejeno socialni demokrate od leta 1922, imenovali so jih tja Zerjavovi ljudje, sedaj so krivi njene neveljavnosti — klerikalci. Leta in leta podpira samostojna demokratska stranka brezplodni režim, ki ubija Slovenijo, sedaj so krivi uboženja — klerikalci. Orjunaši, avantgarda samostojne demokratske stranke so napravili pohod v Trbovlje, da svetu dokažejo, kako je proletarijat potlačen, sedaj so krivi brezpravnosti delavstva — klerikalci! Le česa niso že krivi? — Za zelo nespametne imajo ti gospodje slovenske delavce, če mislijo, da bo kdo sedel na take »neodvisne« limate.

Ali naj ponovimo, kar smo že svoj čas povedali, o njihovi neodvisnosti? Nositelj neodvisne Zerjavovske liste je g. Juvan. On je voditelj politične stranke narodnih socialistov. Nič ne moremo zato, če so ti politično propadli in se zatekli pod dr. Zerjavovo peruto, toda zakaj trdijo, da so neodvisni, ko noben otrok tega ne verjame? In drugi gospod na tej neodvisni listi je g. dr. Bohinjc. Saj ima brezdvoma pravico kandidirati, toda zakaj trdite o tem dr. Zerjavovem kandidatu, da je »neodvisen«? Saj je bil vendar 8. febr. 1925 kandidat samostojnih demokratov za narodno skupščino. Zakaj slepomišite?

Včerajšnje »Jutro« je podalo znova dokaz, da se gospoda še vedno ni odvadila gledati zaničljivo na delavce. Če bi ga smatrala za enakovrednega člana človeške družbe, ne bi ga imela za tako nespametnega, da bo volil listo onih ljudi, ki so organizirali teraristične fašistovske čete proti delavstvu. — Vemo, da misli ta gospoda tudi pri teh volitvah s terorizmom ustrašiti delavstvo, da bi volilo proti svojemu prepričanju. Toda doba terorizma — socialno demokratskega in samostojno demokratskega — je minila. Tudi v tem si tako medseboj podobni gospodje lahko podajo roke. Te volitve jih v tem temeljito prepričajo, če ne verjamejo poprej.

Ugotavljamo, da sicer tako gostobesedno »Jutro« ni niti z besedico odgovorilo na naš petkov vprašanje, v katerem smo navedli dejstva iz zgodovine SDS arške ljubezni do našega socialnega skrbstva.

Varnostna pogodba med balkanskimi državami.

Ze odkar so balkanski zunanji ministri prišli od zadnjega zasedanja Zveze narodov v Ženevi, je čutili, da so na delu mogoče sile, ki hočejo za vsako ceno napraviti na Balkanu mir. Zlasti g. dr. Nitti se je v svojih prvih izjavah po vrnitvi iz Ženeve kar naenkrat toplo ogreval za tako pogodbo. V Ženevi so gospodje zvedeli, da zapadna Evropa hoče imeti na Balkanu nekaj let mir. Zadnji barbarski vpad grških band na bolgarsko ozemlje je Zvezo narodov ponovno zdrnil in uveril, da je treba krepkejšo roko in sankcije, ki bo pomirila ognjena balkanska tla. Le če suponiramo hud zunanji pritisk, si je mogoče razložiti da so balkanske države začele resno razpravljati o medsebojni varnostni pogodbi. Predno bo do nje prišlo, bo sicer pretleto še precej vode, vendar so storjeni v tem zmislu nekateri resni koraki. Jugoslovanska vlada je po poslaniku Gavriloviću v Atenah sporočila željo, naj se uredi vse medsebojne sporne zadeve, da se pripravi teren za sklenitev varnostne pogodbe.

Tedenski pregled

Finančni odbor je razpravljal o proračunu ministrstva za javna dela in o proračunu ministrstva za narodno zdravje. Proračun za javna dela izkazuje 485.647.084 Din izdatkov, od tega 200 milijonov za nove investicije; na Slovenijo odpadeta 2 milijona, domalega vse ostalo pa na Srbijo in Črno goro. Hrvatska je v proračunu prav tako prikrajšana kakor Slovenija. — Proračun za narodno zdravje znaša 317.384.000 Din. Tudi tu so izdatki nesorazmerno razdeljeni. V obeh razpravah sta poslanci dr. Kulovec in Pušenjak opozorila na strahotne krivice, ki se v proračunu gode Sloveniji. Naglašala sta, da je to proračun Srbije, ne pa države SHS. Minister za nar. zdravje je obljubil za bodoče nekatera zboljšanja. — Minister za socialno politiko je napovedal nov zakon proti dražnjivi. Zakonski načrt dobe v pretres razni gospodarski zastopi. — V Beogradu so se odlašali pogajanja med angleško in francosko ter odnosoma našima delegacijama za sklop trgovinskih pogodb z navedenima državama. — Dne 6. t. m. so se začeli pravoslavni božični prazniki. Vladni načelnik Pašić se je za mesec dni odpeljal k morju; vse državno delo zopet počiva. Kam pa se nam mudi! — Ponarejalska afera na Madžarskem odkriva strašno gnilobo madžarskih političnih in družabnih razmer. Preiskava, ki jo z veliko ostrojo vodi posebna francoska policija — saj je družba ponarejala poleg drugih bankovcev zlasti francoske tisočake — je dognala, da se je denar ponarejal v državni tiskarni v Budimpešti. V škandal je zapleten poleg policijskega načelnika Nadossya, mnogih bivših ministrov in aktivnih politikov — sam državni uravnik Horty. Ponarejalci so zasledovali zasebne sebične interese, zraven pa velike politične cilje. Dobiti so hoteli denar za državni puč na Madžarskem, da bi vzpostavili monarhijo; obenem pa so hoteli omajati valute v državah male antante in Francije in tudi tam pripraviti tla za prevrat. Princ Ludvik Windischgrätz in politični šef Nadossy, ki sta v preiskovalnem zaporu, sta svojo krivdo že v celotnem obsegu priznala. Na Madžarskem zaradi velikanskega škandala vre; socialisti zahtevajo, da sedanja kompromitirana vlada odstopi in se razpišejo volitve z novo zbornico. — V Bolgariji je sestavil novo vlado Ljapčev, ki nadaljuje Cankovo politiko. — V Italiji je umrla kraljica-mati Margerita.

Iz Italije.

Ob novem letu.

Zopet je za nami eno leto, leto trpljenja, zapostavljanja, nazadovanja. Ob novem letu 1925 si nismo delali nobenih iluzij, toda da nam bo leto 1925. prineslo toliko bridkih ur in razočaranj, tega nismo pričakovali niti mi, nepoboljšljivi črnogledi. Če povemo, da je v tem letu, zlasti v zadnjih mesecih postal fašizem neomejen gospodar nad Italijo in Italijani, smo s tem povedali vse, s tem smo pa tudi označili naš položaj. Fašizem pomeni nasilje proti drugomislečim; fašizem je nacionalni fanatizem, ki odreja vsako življenjsko pravico drugim narodnostim v mejah italijanske države; fašizem pomeni negacijo vsake svobode, svobode mišljenja, zborovanja in tiska; fašizem je vpregel v svoj voz ves državni aparat: šolo, administracijo, justico, tako da v Italiji ni več govora o nadstrankarskem uradovanju in objektivnem pravu: fašist sme vse, v imenu nacionalizma je dovoljeno vse; kdor je znan kot nasprotnik današnjega režima, temu je eksistenca onemogočena. Postave, ki jih je v zadnjem času sprejel parlament, so dokaz za to. Zakon, ki pooblašča vlado, da odstrani vsakega uradnika, ki ni po svojem mišljenju fašist; novi tiskovni zakon ima za posledico, da danes ni v Italiji več opozicionalnega časopisa. »Corriere della Sera«, »Stampa«, »Mattino«, »Giornale d'Italia«, vsi veliki opozicionalni listi, morajo biti danes filofašisti.

Parlament je samo marioneta in samo vzdržuje še videz ustavnega življenja; par starih liberalnih opozicionalcev je brez veljave, ker nimajo organiziranih mas za seboj; stranke pa, ki so se naslanjale na organizirane ljudske mase, socialistična in popolarska, so razkrojene, razpršene; nekoliko po lastni krivdi (abstinenčna politika ni še nikdar rodila pozitivnih sadov), največ pa vsled nasilja. Čakajo boljših časov! Dokaz za to je tudi zakon, ki dovoljuje vladi, odvzeti italijanskim državljanom državljanstvo, če v tujini kritizirajo italijanske razmere in da jim eventualno lahko sekvstrirajo njih premoženje. Značilna je ta postava za današnje razmere v Italiji, ker s tem bi rad fašizem zabranil tudi v tujih časopisih vsako kritiko samega sebe, pa bodi še tako objektivna. Pomisliti treba, da so morali preko meje najboljši italijanski možje, ker niso mogli prenašati nasilja ali pa je bilo njih življenje v nevarnosti in ker so imeli dovolj poguma, da so povedali jasno svoje nasprotno mnenje. In ti možje, kakor n. pr. Don Sturzo, Nitti, dr. Donatti itd. nič manj, ne ljubijo svoje domovine kakor Mussolini. Ali danes jim je pot v domovino zaprta. Dokaz za to je tudi zakon proti tajnim društvom. Ko je bil sprejet ta zakon, se je reklo, da je v prvi vrsti naperjen proti framazonstvu. Naj bo že kakorkoli hoče, zakon je tak, da so vsa društva izročena samovolji prefektov. Naša društva vise v zraku. Ena malenkost, pa bodo prepovedana ali razpuščena.

Ce se je položaj v Italiji v tem letu, kakor je iz zgoraj navedenega razvidno, zelo poslabšal, lahko vsakdo izprevidi, da je ta za nas Slovane še slabši. Kos za kosom so nam iztrgali iz našega telesa; nagi stojimo tu. Nobene pravice nimamo več: ne v uradu, ne v šoli, ne v občini, nikjer, nikjer! Tisto malo pravice, ki nam jo je dajala še Gentilijeva šolska reforma s takozvanimi dodatnimi urami, ki pa so bile le bolj na papirju kot v praksi, tudi te so nam sedaj ukinili. Res, »brizna nam majka!« Kot nagi berači, nema-

niči, brezpravni, zmučeni, zbičani stojimo ob koncu starega leta! Kakor nesrečnež, ki se potaplja in mu ginejo zadnje moči, se oziramo, da-li prihaja odkod pomoč. Toda nebo je zastrito s črnimi oblaki in rešitve ni od nikoder. Vemo, da je tam za bregom brat, a ta pravi, da misli na nas, ampak nam ne more pomagati; višji državni oziri mu to branijo. Zopet drugi brat je tako zaposlen s svojim trgovanjem in čuvanjem svojih gospodarskih interesov, da nima časa misliti na potapljajočega se brata, ki naj se ga pripusti svoji usodi in pravi: »To je pač usoda vseh malih!« In naš pogled gre še dalje in išče na obzorju svetlega žarka. A zaman! Koliko se govori o človečanstvu, o pravicah narodnih manjšin! Toda tudi ti, ki so poklicani, da bi dvignili glas proti modernemu barbarstvu, imajo po »visokih« in »še višjih« ozirih vezane roke.

Sami smo! Samo naš Bog je še z nami! S to mislijo gremo v leto 1926.

Bratje onkraj meje! V letu 1926 — to vam želim ob novem letu iz srca — naj se vam spolnijo vse vaše želje. Sebi pa želimo, naj bi se pomirili tam pri vas v tem letu trije bratje! Saj ni treba k temu družega kot malo razumevanja položaja, dobre volje in poštenosti. Vaša država ima vse predpogoje, da postane ena prvih držav; tako mogočna in bogata je, da bi se morali drugi bati in jo zavidiati. Bog vam je dal vsega, kar človek potrebuje; ljudstvo je zdravo in krepko. Samo enega manjka! Sloga! Sporazumi! Ta naj bi prišel v tem letu, ker bi tudi nam bil s tem položaj olajšan! To so naša vžičala!

Iz političnega življenja ameriških Slovencev.

Slovenski ameriški listi pišejo povodom nedavne izvolitve prvega Slovence v clevelandsko mestno zbornico:

Mnogokrat se pripeti, da je ta ali oni Slovenec izvoljen v ta ali oni javni urad v kakem malem mestu, kjer so Slovenci že dolgo kompaktno naseljeni. Po Minnesoti, kamor so zahajali naši prvi naseljenci, je v mnogih mestih slovenski župan ali sodnik, ali občinski svetovalec ali kaj enakega. To so male naselbine, kjer skoro prevladuje slovenski živelj. V državi Wyoming, iz mesta Rock Springs, smo imeli pred 17 leti slovenskega državnega poslanca, Mr. Koširja, okrajni blaginjak je bil Mr. Frank Keržišnik. Seveda je treba precejšnje politične zavednosti tudi v teh malih mestih, da se vzdrži rojake tako, da se zavedajo svoje moči. Koliko težje pa more biti tako delo v milijonskem mestu kot je Cleveland, v državi Ohio, kjer je sicer kakih 35.000 Slovencev, toda kaj je to proti ostalim 950.000 prebivalcev mesta? In vendar so si Slovenci sedaj tudi v tem mestu priborili svojega connailmana v osebi odvetnika John Michelicha.

John je pristen Kranjec; rojen je bil v vasi Gora pri Sodražici, odkoder je mnogo stotin naših rojakov dospelo v Ameriko. Rojen je bil 13. aprila 1891 in je torej komaj 34 let star. Malokomu bo znano, da je John bil že dvakrat v Ameriki. Prvič je dospel v Ameriko z očetom, ko je bil komaj eno leto star. Naselili so se v Minnesoti. Ko je bil mali Janezek star 6 let, je oče odpotoval zopet proti domovini in seveda peljal tudi Janezka s seboj.

John je že toliko odrasel, da je moral v šolo tam nekje pri Sodražici. Sam rad pove, da je naredil vse sodražke šole, kolikor so jih imeli — namreč eno enorazrednico. To je bil prvi temelj njegove izobrazbe. Kot drugi fantič je tudi John pasel krave, ker se same niso hotele, pomagali doma in rastel. Tu in sem pa so mu ubajale misli v Ameriko.

In želja se mu je izpolnila, kajti oče se je zopet podal na pot, potem ko je bival deset let v domovini. Iz Janeza je postal tedaj že 16 letni Ivan, ko je prišel leta 1907. drugič v Ameriko. Naselili so se v Clevelandu.

Težko je bilo dobiti takoj delo, kajti ravno isto leto je vladala kriza po Ameriko. Končno se je pa dobil »žob« za Johna, in sicer v pivovarni Gund. Medtem ko je John delal, je pa skrbel tudi za nadaljnjo izobrazbo. Hodil je zvečer v šole, pridobival znanje v ameriških šegah in običajih, priučil se je hitro ameriškega jezika. Napredoval je izvanredno hitro. Komaj deset let po svojem prihodu v Ameriko je bil že odvetnik l. 1917., in je bil torej prvi slovenski odvetnik v Clevelandu. Lep vzgled, kaj premore dobra volja in odločnost, da si človek pomaga naprej v življenju. —

Prišla je svetovna vojna, katere se je tudi Amerika udeležila. John L. Mihelich se je takoj odzval, kljub temu, da je bil že odvetnik. Uvrstili so ga med pešce in skupaj z drugimi milijoni Amerikancev je bil odposlan na fronto v Francijo, kjer je preživel devet mesecev in se srečno vrnil.

Takoj po povratku v Cleveland se je Mr. Mihelich začel živo zanimati za javno življenje v Clevelandu. Vedno je zahajal na seje političnega kluba v Clevelandu, ki ga tvorijo Slovenci že od nekdanj. L. 1923. je na prošnjo in prigovarjanje prijateljev med rojaki kot med Amerikanci v mestu postal kandidat za sodnika mestne sodnije v Clevelandu. Vedel je, kaj se to pravi: biti kandidat za sodnika. Stotero govorov, čas in denar — menda ga je sodnijska kampanja veljala nad 2500 dolarjev —, toda pokazati je hotel, da je slovenski narod tudi zmožen, oriti naorei. Pri

Krščansko delavstvo!

Da protestiramo proti ukinitvi posredovalnic za delo, proti zmanjšanju podpor za brezposelne, proti znižanju kreditov za humanitarne zavode in za varstvo otrok, sklicujemo se nedeljo, dne 10. januarja ob 10 dopoldne

protestno zborovanje

V »LJUDSKEM DOMU« V LJUBLJANI.

Govorita poslanec dr. Andrej Gosar in poslanec Franc Smodej.

Manifestirajmo za ohranitev naših socialnih zavodov!

DELAVSKA ZVEZA.

teh volitvah je dobil v mestu nad 14.000 glasov, kar je lepo število, ako pomislimo, da z največjo težavo pregovorimo komaj 2000 naših rojakov, da gredo volit. Ostale glasove je dobil od prijateljev širom sveta. Poraz pa ga ni preplašil. Že drugo leto ga dobimo kot kandidata za državno zbornico, ko je zajedno s Frank Lauschetom bil kandidat za državno postavodajo. To pot je dobil že 23.000 glasov.

Slovenski politični klub je začel o tem premišljevat. Mogoče smo šli sprva previsoko. Začeti bi morali z mestnimi uradi. Pri seji avgusta 1925 se je zbralo kakih 40 rojakov, da se posvetujejo glede kandidata za mestno zbornico. Ko je bilo omenjeno ime Mihelicha, so navzoči enoglasno bili za njegovo kandidaturo. Strah se je oprijel nas vseh, ki smo bili navzoči. Ne toliko radi Mihelicha, ker smo vedeli, da je fant prve vrste, ampak zato, kako bomo organizirali kampanjo. —

Zgodilo se je pa, da so se rojaki nenavadno živahno odzvali klicu kampanje. Zaveš je prevzela ves narod, da ima priliko biti zastopan pri mestni postavodaji. Vzбудilo se je zanimanje, in kjer se naš narod v Clevelandu zanima za to ali ono zadevo, tedaj je zmaga naša. In zmagali smo!

Mihelichov značaj lepo svetlujejo njegove besede: »Naš narod ima najboljšo srce, je pameten in pošten, samo tudi mi moramo biti pošteni nasproti njemu!«

Novice iz Amerike

Nadškof Cieplak v Clevelandu. Ameriški slovenski listi poročajo o obisku vilskega nadškofa L. Cieplaka v Clevelandu sredi meseca decembra 1925. Nadškof je bil gost tamkajšnje poljske naselbine, ki ga je zelo lepo sprejela. Ob tej priliki se je vršil v mestnem avditoriju ogromen shod, na katerem sta poleg nadškofa Cieplaka govorila tudi mestni župan in clevelandski škof Schrembs. Msgr. Cieplak se meseca februarja vrne na Poljsko.

Ameriški farmer ustrelil svojega zeta Slovenca. »Glasilo KSK Jednot« poroča o tragični smrti Slovence Johna Dolenca. J. Dolenec, ob smrti star 32 let, je bil doma iz Borovnice pri Ljubljani. Takoj ko je bil prišel v Ameriko, se je lotil kmetovanja in je imel svojo farmo v naselbini Farley, okraj Dubuque, Minn. Za soseda je imel Američana John Dueschnerja, s čegar hčerjo se je poročil leta 1922. Dolenec je kasneje svojo farmo prodal, pred petimi meseci pa jo kupil nazaj. Pri tem je prišel v navskrižje s svojimi tastom Dueschnerjem, na čegar zemljišče je mejilo njegovo polje. Nastalo je med njima veliko sovražstvo in dne 14. decembra 1925 sta se na pašniku spopadla, pri čemer je tast zeta ustrelil. Dolenec je zapustil mlado vdovo z dvema otrokoma; bil je član reda Kolumbovih viteзов. — Dueschnerja so zaprli.

Odlikovanje češkemu katoliškemu duhovniku. Češki duhovnik Rev. Oldrich Zlmal v Clevelandu je bil te dni odlikovan s svetinjo »čehoslovaške revolucije«. Odlikovanje mu je osebno prinesel čehoslovaški poslanik v Washingtonu. Rev. Zlmal je začasa svetovne vojne zbral v Ameriki večjo četo prostovoljcev za osvobodjenje Češke, po vojni pa je skrbel za ranjence in druge nesrečnike.

Kam z našimi dekleti? Na to vprašanje daje odgovor članek ge. Minke Govekarjeve, ki je objavljen v »Gospodinjstvom kolektarju« Jugoslovanske Matice za leto 1926. Kolektar je praktično urejen in sestoji iz dveh delov: Prvi del obsega poleg kolektarskih podatkov mnogo podučnih člankov in navodil, drugi del pa tvori troškovnik za vse dni v letu in recepte za nedeljske jedine liste. Cena kolektarja 18 Din, za člane Jugoslovanske Matice 14 Din. Napredaj je v vseh knjigarnah, pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice v Sloveniji in v pisarni Jugoslovanske Matice v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-II.

Da ne pozabite pri nakupu oblek in čevljev

na najcenejši vir: Detajlno trgovino v Graditcu št. 4 in na Erjavčevi cesti št. 2 — nasproti Dramskega gledališča — KONFEKCIJSKE TOVARNE

Fran Derenda & Cie., Ljubljana.

OGLEJTE si izlože in videli boste, da smo priznani najcenejši poleg dobrega blaga!

Po širnem svetu

Princ Karel o svoji abdikaciji.

Bivši romunski princ Karel je danskemu časnikarju Bogholmu pojasnil vzroke svojega odstopa. Po tej prinčevi izjavi je izprememba v romunskem prestolonasledstvu posledica dolgotrajnih bojov med princem in ministrskim predsednikom Bratianu-jem. Princ osebno sovraži Bratianu-a in njegove brate, ki imajo zadnja leta po nasilnih in krvavih volitvah oblast v rokah. Princ smatra Bratianu-a za nesrečo Romunije, ki propada pod sedanjim režimom. Princ je upal ustvariti novo demokratično vladavino in je zato vedno vzdrževal prijateljske zveze z ljudskimi reprezentanti. Toda borba je bila neenaka. Z brati Bratianu je bila tudi kraljica Marija. Uspeli so z intrigami in ga prisilili k odstopu. Že po zadnji avdienci je princ izjavil: »Vlada me ne mara. Že pred nekaterimi meseci sem imel z njo ostrejši konflikt, ko sta odpotovala kralj in kraljica iz države. Tedaj so hoteli sestaviti gerentstvo, v katero bi prestolonaslednik ne imel vstopa. Tako sem se odločil, da odstopim. Toda to dejanje zdaleka ne pomeni kapitulacije, ampak je le močnejši znak borbe med dvema političnima koncepcijama.«

Razburjen je govoril princ dalje: »Narodi se dajo vladati z demagoškimi frazami in lažmi in ne vidijo resnice, ki je poseben dar božji, dan le nekaterim. Naša politična morala je globoko padla. Takozvani državniki pozabljamo, da smo ljudje in služabniki ljudstva. Iz svoje lastne izkušnje morem reči, da je demoralizacija v naši deželi na višku. Smatral sem za svojo dolžnost, da pripravim politične reforme, da bi bilo narodu pomagano. Pri nas manjka zdrave vzgoje naroda v delu in redu. Manjka spoznanja, da je bolje doseči čim večje uspehe z lastnim trdim delom, kot pobirati sadove drugih. Najvažnejše je pri nas šolsko vprašanje, jaz sem hotel šolo in prosvetno delo preobraziti. Ni se mi posrečilo, ker je ljudska izobrazba na polni nasilničnem. Toda če v tem pogledu Romunija ne bo v kratkem rešena iz sedanjega žalostnega stanja, bo propadla.«

Mož se ni vrgel puške v koruzo, še bomo imeli borbe za prestole.

Bukarešti, 9. jan. Včeraj zjutraj sta bila ustavljena lista »Lupta« in »Cuvantule«, ker sta napadala vladu, da je nepravilno in nasilno postopala v zadevi odstopa prejšnjega prestolonaslednika. Voditelja listov sta protestirala pri notranjem ministru, ki jima je odgovoril, da bo vlada prisiljena še energičnejše nastopiti, če bodo časopisi objavljali tendencijsna poročila v tej zadevi.

ZGODBI O DEMOKRACIJI.

Sledeče dogodke je napisal Vladislav Orkan v svoji knjigi »Pisma iz vasi«. Ko sem se pred več leti mudil v Ženevi, sem bil v neki kavarni priča naslednjega prizora: Ker je bilo še zgodaj popoldne, je bila kavarna skoraj prazna. Maloštevilnim gostom sta stregla mlad natak in velik, širokopleč, starejši plačilni natak. Vrata se odpro in v kavarno naglo vstopi neki častnik. Vsed prahu na njegovem kroju, je bilo videti, da prihaja z dolge poti, najbrže iz vojaškega vežbališča. Častnik pogleda po dvorani in ko opazi plačilnega natakarja, se vzravna, kot pred svojimi šefom in ga vojaško pozdravi. Nato je stopil k njemu in oba sta si prisrčno segla v roke. Ko se častnik vsede k mizi, tedaj se nagne plačilni natak in vpraša gosta, česa želi...

Z začudenjem sem opazoval ta prizor. Ko je kmalu nato prišel v mojo bližino mlajši natak, sem mu vse to, kar se je me ni zdelo čudno, povedal in ga obenem vprašal, če mi more on obojestransko razmerje teh dveh moč pojasniti. Smehljaje mi je nato on razložil moje začudenje: »To je popolnoma enostavno. Naš plačilni natak je stotnik v rezervi. Oni častnik pa je nadporočnik. Ker je vstopil ta v vojaškem kroju, je pač izkazal plačilnemu natakarju kot nadrejenemu vojaški pozdrav. Ker se pa od skup-

nega vežbanja dobro poznata, sta se pozdravila prijateljsko. Potem pa se je častnik vsedel k mizi in dolžnost ima sedaj plačilni natak, da mu kot gostu postreže. V tem vendar ni nič čudnega.«

Drugič pa sem hitel v luko in sem bil zelo zgodaj na cesti. Ni bilo še cestnega trušča in prometa. Kavarne so ravno odpirali in nosili mizice ter stole na cestne hodnike. Mojo pozornost pa sta vzbudila dva moža, ki sta stala na sredini ceste. Bila sta to: nek cestni pometal, naslonjen na svojo metlo in eleganten gospod v fraku in cilindru. Govorila sta zaupno in z zanimanjem o neki stvari. Nato sta se bližala cestnemu hodniku in se vsedla k eni izmed kavarniških mizic. Gospod je naročil krepčilo pijačo, ki sta jo izpila in se nato prijateljsko poslovila. Vprašal sem nato natakarja, kak slučaj je spravil ta dva človeka v tako prijateljstvo.

Navadna stvar je to. Oni gospod v cilindru je poslanec tega okraja in pometal je njegov volivec.

VELIK IZVIR HELIJA ODKRIT.

V Kanadi v Inglewoodu so nedaleč od Toronta našli velik studenec helijevega plina in sicer na opučenih poljih olja. Kakor znano, je helij najlažji in najredkejši plin. Ta najdba pomeni odkritje največje množine helijevega plina. Helij je zelo velikega pomena, ker je lažji kot vodik in ker ni vnetljiv. Helija je na svetu zelo malo. Leta 1917. ga je bilo na celem svetu le 200 kubičnih čevljev. V Inglewoodu pa cenijo, da bodo helija letno dobili kakih sto tisoč kubičnih čevljev.

Brunet, predsednik belgijskega parlamenta.

KAKO VELIKA SO SVETOVNA MESTA?

Malo ljudi bo vedelo, da je Berlin po svoji površini in razsežnosti največje mesto na zemlji. Vsakdo bi smatral Newyork in London, gotovo tudi Paris in druga mesta za večja. Toda, če strogo omejimo na pojem mesta samega in odštejemo vse one priveske velikih mest in in predmestja teh, ki politično še niso sklopljena s pravim mestom, tedaj je Berlin s svojimi 874 km² na prvem mestu. Ravno 100 km² manj meri pravi Newyork, ki pa bo v bližnji bodočnosti z združenimi predmestji tvoril znatno večjo površino. Na tretjem mestu je Čikago, ki zavzema po velikosti okroglo 500 km² površine; toda tudi to mesto bo to velikost kmalu še povečalo. Za temi šele pride kot mesto samo London s 303 km²; veliki London ima seveda 1600 km² površine in vse to bo nekoč tudi v resnici tvorilo mesto London. Paris sam še dolgo ne pride, ker se pravo mesto razteza le na površini 78 km². Nad 100 km² merijo v svoji površini še naslednja mesta v Evropi: Dunaj z 278 km², Budimpešta z 201 km², vsa druga mesta v Evropi merijo manj. Tako ima Moskva samo 70 km², Hamburg 77 km², Liverpool, Glasgow in Manchester imajo vsako okoli 80 km² površine. Izven Evrope moremo pa še naštet nekaj mestnih velikanov, najprej Filadelfija s 331 km², Buenos Aires s 181 km², Boston s 112 km² i. t. d. Težko pa je dobiti površinske podatke o azijskih milijonskih mestih. Največje bo najbrže mesto Kal-kuta.

Gang-tso-Lin, ki se je od navadnega bandita povzpел do vladarja Mandžurije. Po zadnjih poročilih iz Kitajske je padel v boju.

PRESTANEK V RAZVOJU NEW YORKA.

New York spada k onim mestom, ki so z rezultatom najnovejšega ljudskega štetja nezadovoljna. Mesto New York samo v ožjem smislu besede šteje po zadnjem ljudskem štetju, ki se je izvršilo pred dobrim mesecem, 6 milijonov prebivalcev. To pa je po mnenju meščanov veliko premalo in zato so različne politične in druge organizacije dvignile velik hrup, ki je povzročil, da so se mestne oblasti odločile izpeljati novo ljudsko štetje. Izid tega pa je bil nepričakovano slab: sedaj namreč so našli še 17.000 prebivalcev manj, kot pred enim mesecem. Tako je imel New York v decembru 1925 natančno 6.873.000 prebivalcev, kar pomenja prirastek od 253.000 ljudi v petih letih, ki pa je za tako priseljeniško mesto le premajhen.

+ Nazadnjaška Nemčija. Nazadnjaška? Kako to? — Evo: Le 22 odstotkov hiš v Nemčiji ima električno razsvetljavo. Na Nizozemskem pa, kjer je omrežje električne napeljav najgostejše, sveti elektrika v 90 odstotkih stanovanj. Električne peči in podobno ima na Nizozemskem 80 odstotkov stanovanj, v Nemčiji pa — 4 odstotke.

— Servijeti pri starih Rimljanih. V starem Rimu je bila navada, da je vsak gost, ki je bil povabljen na pojedino, prinesel s seboj veliko servijeto. A te servijete so imele nekam čuden namen. Če je namreč gostu kak jed posebno dišala, je je nekaj zavil v servijeto in poslal svojega sužnja z njo domov, da se je potem doma lahko še enkrat posladkal. Ta navada je postajala bolj in bolj priljubljena in nazadnje so morali sužnji nositi za svojimi gospodarji, kadar so šli kam na pojedino, kar cele košare, v katere so spravili vse, za kar je bil želedež premajhen. — Še vedno lepša navada kakor ta, pa je ta, da so siti gostje uživali zdravila za bljuvanje, da so potem lahko naprej jedli! — Servijete so potem kmalu pozabili. Šele v poznem srednjem veku, ko so se že udomačile vilice, so prišle počasi tudi servijete zopet v modo, to pot pa za brisanje ustnic.

+ Plos, ki se zdi gradbeni policiji nevarna. Gradbena policija ameriške države Kansas je preizkusila moderni ples »Charleston« z ozirom na to, ali je po njenih predpisih dopusten ali ne. V nekem plesnem lokalu so postavili na okna kozarce, do roba napolnjene z vodo. Nekaj vode se je res razlilo. Kansaška policija smatra to kot dokaz, da »charleston« majo temelje kansaških zgradb in ga je prepovedala.

+ Avtor libreta opere »Cavaleria rusticana« umrl. Iz Livorna poročajo listom, da je tam preminul znani italijanski kritik in literat Gvido Menasci, avtor libreta proslavljene enodejanske opere Mascagniove »Cavaleria rusticana«. Rajni je bil v živahnih pismenskih stikih z Massanetom, Goldmarkom ter drugimi velikimi literati in skladatelji.

Teflik bej, turški zunanji minister.

+ Rekordna vožnja na železnici. Iz Montreala v Vancouver gre 2037 angleških milj dolga železna cesta. To veliko razdaljo je te dni prevozil tja in nazaj brzovlak z novo električno lokomotivo v 67 urah. Ta brzina pomeni po besedah ravnatelja dotične železniške družbe prevrat v železniški vožnji in za dokaz je pripomnil, da je brzovlak z električno lokomotivo odšel iz Montreala za navadnim brzovlakom 16 ur kasneje, med potjo prehitel ta vlak in prišel v Vancouver 22 ur prej ko običajni brzovlak. Če se še pomisli, da je električna lokomotila brez zoprnega dima in nevarnih isker, je pač umevna trditve ameriških strokovnjakov, da bo električna lokomotiva uvedena v dogledni dobi po celi Ameriki.

+ Uspeh dolarskih prispevkov v Italiji. Uspeh prostovoljnega dolarskega podpisovanja za ameriški dolg v Italiji je znašal glasom uradnega poročila agencije Stefani 97.072.815 lir, torej ne polnih 100 milijonov, kakor je želel Mussolini.

+ Konec mafije na Siciliji? Italijanski ministrski predsednik Mussolini je poslal prefektu v Palermu brzojavko, v kateri ga pozivlje, da naj na najbrezobzirnejši način vodi boj proti mafiji in poljskim zločinom na Siciliji. Pri tem naj se ne ozira ne na visoke ne na nizke. Fašizem je rešil že mnogo težkih vprašanj, pa bo tudi na Siciliji zatrl zločinske običaje, ki že toliko dob onečašajo in trpinčijo to pokrajino. Končno poziva Mussolini prefekta, da to njegovo brzojavko prebivalstvu objavi.

+ Služba, ki preživlja moža in ženo. Originalen slučaj se je obravnaval pred kratkim na sodišču v Los Angeles. Ida May

Winh-Tuj, novi anamski cesar, star 12 let.

Sheldon je bila ves čas svojega zakona prav srečna žena. Nikdar ji ni darežljivost njenega moža, ki je bil industrijec, odrekla kake želje. Toda kakšne vrste industrijec je bil, to ni zanimalo zadovoljne žene nikoli, tudi takrat ne, ko jo je prosil za njeno roko. Nekega dne pa je imela ta dama nekaj opravil v mestu. Vzela je seboj tudi svojega psička. Na poti pa se naenkrat psiček iztrga z vrvice vred iz rok svoje gospodarice in hiti z vso vmeno proti nekemu beraču, ki je sedel pred cerkvenimi vrati. Tu se je psiček ustavil in slabotno izgledajočega starikavega moža z vsem veseljem pozdravil. Gospa je stopila začudena bližje in je izpraševala berača, opazovala ga natančneje in zasledila veliko podobnost med njim in njenim soprogom. Beraču je odtrgala prilepljeno brado in v grozi je spoznala svojega moža. Kljub prošnjam razkrinkanega soproga, je gospa v silni razburjenosti in jezi vložila tožbo na ločitev zakona. Sodišče pa je navzlic temu, da je nesrečni mož dokazoval, da »pošteno« preživlja s svojo službo ženo, izreklo ločitev zakona v prilog razžaljeni soprogi.

+ Prodana žena — kupljena nevesta. V mestu Arnheim je, kot poročajo listi, nek prebivalec prodal svojo ženo vojaku iz nizozemske-indijske armade za ceno 35 holandskih goldinarjev, toda le pod pogojem, ki morda pojasnjuje to nizko ceno: prodajalec bi smel poročiti nato 17 letno hčerko kupca. Drugi del te pogodbe se pa še ni izpolnil, ker prodajalec, ki želi iti z mlado deklico v Belgijo, ni še mogel za njo dobiti potrebnih izkaznih dokumentov. Mali otroci prodajalca so šli z materjo; res spoštovanja vredni starši so te revčke tako zanemarjali, da so morale poseči vmes varuške oblasti. Ta nastop pa je »dobrega« očeta zelo razburil, vsled česar je pri svojih sosedi, katerim je pripisoval krivdo, da so nastopile oblasti, glasno in surovo protestiral. Neki ženi je celo grozil s sekuro, ker ji je očital vmešavanje v njegove popolnoma privatne zadeve. Vsi namreč so lepo edini: prodajalec kakor kucec, prodana žena kakor kupljena nevesta. Sedaj pa je nenaprošeni tretji — varuške in sodnijske oblasti — to obćudovanja vredno slovo in edinstvo moral zmotiti.

Zadružništvo na Finskem. Konec leta 1924. so našli na Finskem s 3.400.000 prebivalci 3599 zadrug s 610.000 člani. Od vseh zadrug je 586 konsumnih, 557 mlekarskih, 1.041 kreditnih in 1.715 raznih zadrug. Tri konzumne zadrug so imele 371.000 članov (ali ca 60 odstotkov vseh zadružnikov), mlekarske zadrug 78.000 članov, kreditne 78 tisoč članov ter ostale zadrug 105.000 članov. — Promet vseh zadrug je dosegel 3.3 milijarde finskih mark ali 430 milijonov zlatih frankov. Konzumne zadrug so imele 2196 milijonov finskih mark prometa, mlekarske 585, kreditne 218 in ostale 301 milijon mark. Po zadnji statistiki so znašala lastna sredstva (deleži in rezerve) konzumnih zadrug 202, mlekarskih 48 in kreditnih zadrug 8 milijonov finskih mark.

+ Preja iz človeških las. Kakor poročajo iz Rima, se je ustanovila v Amiensu velika predilnica za izdelovanje nove preje iz človeških las. V ta namen služeči lasje prihajajo največ iz Kitajske in Japonske. V tovarni se lasje najprej desinficirajo in potem se postopa z njimi kot z volno. Iz tega napravljeno tkanje je izredne trpežnosti, kar se še poveča s tem, da rabijo pri tkanju te preje olje. Za to novo prejo iz človeških las se posebno zanimajo v Združenih državah, odkoder prihajajo velika povpraševanja po novem blagu.

Kupujte srečke
Dij. podp. društva v Ljubljani!

Gospodarstvo

Za gospodarski obstoj in bodočnost Slovenije.

Že na plenarni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo dne 11. t. m. je stavil zbornični svetnik g. J. Lenarčič predlog za obrambo in obstoj naše industrije, katero ogrožajo stremeljenja gotovih belgrajskih gospodarskih politikov. Ti naravnost zahtevajo (glej knjige g. M. M. Savića »Naša industrija i zanat«) da se iz Slovenije evakuirajo vsa velika industrijska podjetja, češ da so na meji preveč eksponirana. Zbornica je sklenila najodločnejši protest proti takim nameram.

Že dalj časa namreč je opaziti več korakov za praktično izvedbo teh namenov. Člen 137. finančnega zakona za leto 1924.—1925., razni popusti pri trgovskih pogodbah in konvencijah s tujimi državami, vse to je bil pritisk na naša podjetja, da bi se izselila iz Slovenije.

Vedno bolj se množe slučaji, ko gre politika gotovih gospodarskih krogov po vseh potih za tem ciljem. Podjetjem, katerim naravnost svetujejo, naj se preselijo, ne dajejo državnih dobav, kar jim zadaja veliko škodo. Naši poslanci so navedli že več slučajev zapostavljanja domačih dobaviteljev kakor n. pr. Kranjske industrijske družbe.

Industrializacija Slovenije je zastala, ker jo ovirajo. Znani so slučaji, ko se ni dovolila ustanovitve podjetij v Sloveniji, čeprav niso bila v zvezi z industrijo narodne obrambe. Podjetnikom-inozemcem se je svetovalo, naj zgrade raje tvornice v Srbiji in Bosni. Ti koraki so dovolj jasni. Čeprav so v Sloveniji dani vsi predpogoji za industrializacijo, vendar celo lansko leto ne beležimo ustanovitve nobenega novega večjega industrijskega podjetja. To ne velja samo za podjetja, ki se imajo ustanoviti v neposredni bližini meje, ampak preprečuje se ustanavljanje industrij v notranosti Slovenije. Taka gospodarska politika gre — kakor tudi na drugih poljih — naravnost proti interesu Slovenije.

Nimamo namena braniti tujih delničarjev naših podjetij, pač pa govorimo v interesu tisočev našega delavstva. Kam naj g. 2000 delavcev in njihovih družin, če prislijo Kranjsko industrijsko družbo k ustavitvi dela v Sloveniji? Sedanja gospodarska politika stremi direktno za tem, da postane naše delavstvo brezposelno in ga žene v svet; tako bo moral slovenski narod izgubiti na tisoče duš. Ta politika pomeni favoriziranje izseljevanja, ker smo pač prisiljeni poslati svoje ljudi v svet, če jim ne moremo preskrbeti zaslužka doma, kar bi jim dala le razvijajoča se industrija v Sloveniji. — Umevno je, da je morala naleteti taka politika na odpor pri vseh Slovencih. Nismo nič proti oseli g. Savića, tola v interesu našega gospodarskega obstoja je, da mož s takimi idejami zapusti svoje mesto, ker dela na oslavljanje Slovenije in posredno cele države.

Kakor čujemo, namerava Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevine SHS sklicati 15. januarja t. l. izredno skupščino, na kateri hoče naostreiti protestirani proti tej politiki. In tudi Centrala industrijskih korporacij se bo morala baviti s tem življenskim vprašanjem Slovenije.

Nadalje odklanjamo vrako umešavanje vojaške uprave v to vprašanje.

Stremeljenja prenosa industrije iz Slovenije in preprečevati ustanavljanje novih industrijskih podjetij bodo našela na odpor celotne Slovenije.

D. P.

Borzni teden.

Ljubljana, 9. jan. 1925.

Ta teden je v Ljubljani borza poslovala samo 4 dni, v Zagrebu pa samo 3 dni (zaradi pravoslavnega božiča). Važnejši izpremembi v kurzi ni konstatirati. Promet se giblje v normalnih mejah.

Posebno efektivna borza čaka na prve bilance. Poslovanje srednjeevropskih borz se je v letu 1925. zelo zmanjšalo. Tako zagrejska kakor dunajska in budimpeštanska borza beleži nazadovanje prometa. Celokupni promet zagrejske borze je po provizoričnih podatkih v letu 1925. nasproti letu 1924. sicer narasel, kar pa gre le na račun spekulacije z vojni odškodnino, medtem ko je promet z industrijskimi in bančnimi papirji padel. Razpoloženje na efektivnih borzah je pravzaprav potlačeno in finančni rezultati za leto 1925. gotovo ne bodo v stanju izpremeniti pesimizma v optimizem. Slika leta 1925. iz bilanc naših delniških družb bo še žalostnejša, kakor je bila že dovolj žalostna slika za leto 1924. I.e malo podjetij bo v stanju izkazovati realne dobičke in deliti lanske letne dividende.

Promet na ljubljanski borzi z efekti je znašal v letu 1925. 24.173 komadov v kurzni vrednosti 2.933.073 Din napram 2535 komadom v vrednosti 486.101.50 Din v letu 1924. Upoštevati je treba, da obstojajo za razvoj prometa z efekti na ljubljanski borzi ugodni predpogoji. Zadnja tečajnica ljubljanske borze izkazuje v primeri s prvo tečajnico veliko večje število papirjev in njenja smo, da je v interesu delniških družb, če zaposijo za kotiranje na ljubljanski borzi.

Na deviznem trgu ni zabeležiti nikakih važnih izprememb. Dinar je v torek ne-

koliko narasel in vzporedno temu so padle vse tuje devize v Zagrebu. Deviza Pariz je v drugi polovici tedna narasla; v ponedeljek je notirala v Curihu 19.85, v petek pa 20.15 do 20.25; danes je popustila na 19.77 in padla tako pod nivo ponedeljka. Glede francoskih finančnih razmer si svet še ni na jasnem, kako bodo preprečili padanje franka.

Tendence državnih papirjev je bila prilično stalna. Vojni odškodnina je v teku tedna celo približala par točk. V ponedeljek je bila v Zagrebu vojna odškodnina 315.50—317, 7% invest. posojilo pa 77.25—77.75; v petek je bila v Zagrebu vojna odškodnina 318 do 319.50, 7% invest. posojilo pa 77—77.75. Danes javljajo iz Zagreba v prostem prometu kurz 318.50—319.50 za vojno odškodnino, za 7% invest. posojilo pa 77.75. V Ljubljani je bil promet samo v vojni odškodnini (v torek po 316).

Bančni papirji so se večinoma držali trdno in v teku tedna pridobili več točk na kurzu, kar se je pokazalo zlasti v Zagrebu, dočim v Ljubljani razen na zagrejskih papirjih ni bilo izprememb. Promet normalen.

V nasprotju z bančnimi papirji je bila tendenca pri industrijskih papirjih slabša in so popuščali v kurzu. V Ljubljani je zaželežiti izpremembo pri Vevčah. Promet je bil v Ljubljani v Šesirju (po 115).

V začetku in na koncu tedna so bili v Ljubljani sledeči kurzi:

	4. jan.	8. jan.
7% invest. posojilo	78 bl.	77—78
vojna odškodnina	315—317	315—318
zadolžnice	20—22	20—22
zastavni listi	20—22	20—22
Ljubljanska kreditna	210 den.	210 den.
Celjska	202 zaklj.	202 zaklj.
Merkantilna	100—104	100—104
Praštečiona	948 bl.	955 den.
Slavenska	50 den.	49 den.
Kreditni zavod	175—185	175—185
Strojne	125 den.	125 den.
Vevče	120—125	110—118
Šestica	100—110	100—110
Šestica	115—120	115 zaklj.

Tržna poročila.

Cene živine, telet in prašičev v Ljubljani dne 9. januarja 1926. Voli prvovrstni za kilogram žive teže Din 9.50 do 10, voli deteli 9 do 9.25, voli rejani 8.25 do 8.75, voli mršavi 6.50 do 7, krave pilane 7.50 do 8.25, krave debele 7 do 7.25, krave rejane 6.25 do 6.75, telice debele 8.50 do 8.75, telice rejane 6.75 do 7.25, teleta težja debela 10 do 11, teleta rejana 8.50 do 9.25, teleta zaklana po kakovosti 13 do 14.50, prašiči špeharji živi 14 do 15, peršutarji 11 do 12, zaklani prašiči domači po kakovosti 15.50 do 16, banaški špeharji prvovrstni 17 do 17.25, banaški špeharji navadni 16.50 do 16.75. — Kupčija je po novem letu oživele, tako da imamo zaznamovati pri goveji živini zboljšanje cen. Za debelo in pitano težjo živino, ki se izvažala, so se cene posebej popravile. Tudi cene teletom so nekoliko poskočile. Blaga pa je zadosti in ni pričakovati nadaljnjega skoka cen. Dobro ceno imajo lažji prašiči peršutarji, za kojimi je jako živahno povpraševanje. Teh prašičev pa primanjkuje za izvoz, zato se bo cena gotovo obdržala na sedanjih višini, posebno dokler se bo držalo mrzlo vreme. K.

Gospodarske razmere v Solčavi.

V naslednjem prinašamo resolucije, sklenjene dne 29. novembra 1925 na gospodarskem zborovanju Kat. izobr. društva v Solčavi, ki nam opisuje težke prilike, v katerih žive obmojni kraji.

1. Zahvaljujemo se gg. poslancem SLS, posebno g. Pušenjaku za njegovo veliko prizadevanje v finančnem odboru za izenačenje in znižanje davkov, za razbremenitev Slovenije, kakor še posebno za odpravo carine na izvoz lesa.

2. Tarejo nas elementarne sile, povodni, zapadel nam je nše žetve sneg ter nad polovico pridelka uničil in ostali del je pokvarjen, naše kmetije niso več aktivne, se pri vsej marljivosti ne prigrisopodari toliko, kolikor se potrebuje. Zato pred vso javnostjo in pred vsemi oblastvi SHS pribijemo, da si že moramo izposojevati denar, da moremo plačevati davke, ki so ogromni, da se izognemo še bolj ožiruškim eksekucijam in da si zamoremo kupiti potrebnih živil.

3. Odkar so se razmere v letu 1924. splošno obnile v žal strem gospodarski pogin jugoslovanskih agrarcev, so naše krajevne razmere za nas obmejne državljane še toliko bolj grozeče. Naši gozdovi so oddaljeni od železnice 53 do 68 kilometrov. Plovbi lesa po vodi, kakor je bilo v prošli dobi običajno, se stavijo raznovrstne novodobne zapreke. Prevoz lesa pa stane iz Solčave do prve postaje 100 kilogramov 64 dinarjev. — V Solčavi se nam od trgovcev nudi pri šturu za 1 kulčni meter smrekovega lepega lesa, ki je poraben za deske, samo 10 do 13 dinarjev.

Koliko gozda bo moral kmet imeti ožir. uničiti, da pride do svote, ki bi pri tej dra-

ginji kaj zalegla. Avstrija pa ima v sosedni obmejni občini Železna kaplja papirnico, katera porabi mnogo lesa in tja bi se iz ob meji ležečih parcel radi bližine bolj izplačalo izvažati les; pa temu razmahu nasprotujejo dosedanje carinske in obmejne razmere.

Tako pa les po naših gozdovih gnije, živina ne bo imela pašne, ker so se pašniki zarastli. Radi nepoznanja naših razmer od strani vladnih krogov (tudi kmetijskega Puclja), gremo v tako skrajno slabe razmere, katere nas bodo v najkrajšem času uničile.

4. To pot hodi tudi naša živinoreja; cene živine so za polovico padle, manufaktura in naše potrebščine v obče pa so še na prvotnem višku, nekatere še dražje. Naš kmet je bil primoran rediti vole radi hribovitega, težkega obdelovanja in za financijelno pomoč. Na Koroško se je vedno povoljno prodajalo rači bližine semskega trga in tehtnice. Sedanja naša oddaljenost od najbližjega večjega tržišča Kamnik na Kranjskem pa je 40 do 48 kilometrov. Kdor pozna dotična pota, računa oddaljenost izgubo časa, potem že razume, kako izpade naš gospodarski obračun. Naše ovce grelo na sever vedno za polovico boljše cene kakor na jug. Letos je bila cena ovcam 17 do 20 kron pri nas, v Nemški Avstriji pa po 40 naših kron. Da se ne navajajo podrobnije težave, je že iz teh temeljnih podatkov dovolj razviden pri nadaljnjih takih gospodarskih razmerah naš gospodarski pogin.

Tako pa, ako nas hoče država še v prihodnje izrabljati kot davka zmožne plačevalce, na se nam takoj zagotovi pri sklepanju pogodb z Nemško Avstrijo:

1. Vsaj trikrat na leto prost pregon naše živine vseh vrst in brez carine po eni poti iz tukajšnje občine na trg in sejem v Železno kaplo, to bi bilo 1. maja, 2. julija in 28. oktobra.
2. Naj se nam dovoli carine prost izvoz našega lesa (ok ogleja).
3. Zahtevamo skrajno znižanje cene pri soli za živino.
4. Mi zahtevamo da se potrebno ukrene v svrhu ustanovitve kmetijske zbornice. Vsi drugi sloji so že dohili za svoje stranke take urade, kmetje pa bomo zato ker smo v agrarni državi, brez te pomoči.

Siede podpisali vseh posestnikov v Solčavi.

Konkurz. O imovini Franca Fiedlerja in Franciške Fiedlerjeve, trgovca, oz. njegove žene v Slov. Bistrici, je razglašen konkurz. Prvi zbor upnikov 20. januarja, oglas. rok do 17. febr., ugotov. narok 3. marca 1926.

Promet novosadske borze. Iz Novega Sada poročajo, da je v lanskem letu znašal promet tamošnje blagovne borze 23.439.50 vagona, kar pomeni napram letu 1924. povečanje za 15.9 vagonov. Prometa je bilo v koruzi 17.097.50 vagona, v pšenici 4582 vagonov in v moki 561

in pol vagona. Največ prometa je bilo v maju (2466 vagonov), najmanj pa v decembru 1431 in pol vagona). Borzno razsodišče je sodelovalo pri 230 sporih.

Boj za prepoved izvoza lesa iz Avstrije. Pred kratkim so se vršila pogajanja med producenti lesa in les predelujočo industrijo v Avstriji pogajanja o ukinitvi prepovedi izvoza gotovih vrst lesa. Posestniki gozdov imajo interes na pridobitvi nemškega, švicarskega in italijanskega tržišča in zato zahtevajo ukinitve te prepovedi in so proti uvedbi izvozne carine na les. Les predelujoča industrija, zlasti papirna, pa se boji zvišanja cen. Zato ni prišlo do zaključka in pogajanja so se razbila; vendar računajo na njih nadaljevanje v sredi januarja t. l. Izvozna carina na les bo uveljavljena gotovo proti volji posestnikov gozdov.

Novi svetovalec avstrijske Narodne banke. Za svetovalca avstrijske Narodne banke je imenovan Robert Charles Kay.

Afera na tržaški borzi. Zadnja dunajska »Die Börse« poroča o neugodni aferi na tržaški borzi. V ponedeljek se je še pred začetkom borze zvedelo, da senzal Vily, ki je bil v italijanskih zavarovalnih papirjih angažiran à la baisse, ne more izpolniti svojih dobavnih obveznosti. Njegovi angažmami v Assicurazioni generali so bili ca 1000 komadov za 7 1/2 milijona lir. Zaradi tega se je blagajniški dan preležal. Borza pa se je pomirila, ko so nasprotni kontrahenti, med katerimi so dominirale italijanske velebanke, stomirali posle z Vilyem v interesu tržišča.

Zvišanje diskonta v Newyorku. Federal Reserve Bank of Newyork je zvišala diskont od 3 1/2 na 4%.

Borza

Dne 9. januarja 1926.
Denar.

Zagreb V današnjem prostem prometu so bili zabeleženi naslednji kurzi: Berlin 13.45 (13.379—13.497), Italija 228.25 (226.95—229.35), London 274.45 (273.96—275.26), Newyork 56.45 (56.12—56.72), Pariz 218 (221—225), Praga 167.00 (166.583—168.583), Dunaj 7.905—7.97 (7.916—8.016), Curli 10.93 (10.89—10.97).

Curli. Pečgrad 9.175 (9.15—9.20), Budimpešta 72.50 (72.40—72.70), Berlin 12.20 (12.10—12.30), Italija 20.90 (20.88—20.92), London 25.1125 (25.10—25.11), Newyork 517.75 (517.25—517.75), Pariz 19.77 (20.15—20.25), Praga 15.825 (15.80—15.85), Dunaj 72.95 (72.85—73.05), Bukarešta 2.35 (2.25—2.40), Sofija 8.675 (8.65—8.70), Varšava 66 (60—65), Bruselj 28.50 (28.45—28.55), Amsterdam 208.15 (207.90—208.40), Carigrad 2.75, Madrid 73.85, Kopenhagen 128.95, Stockholm 138.05, Oslo 105.50, Helsingfors 120.50, Atena 6.00, Argentina 214.

Kupi srcčko v korist naših študentov!

Vremensko poročilo

dne 9. januarja 1926.

Kraj	Čas	Barometer	Temperatura	Rel. vlaga v %	Veter	Oblačnost	Padavine v mm
Ljubljana	7	768.5	— 2.5	88	SW	megla	—
	14	768.8	— 1.2	67	NW	megla	—
	21	770.7	— 2.0	81	SW	megla	—
Mari bor	7						
Zagreb	7	768.2	0.0	90	SE	megla	—
Beograd	7	765.9	2.0	90	NW	oblačno	6
Sarajevo	7	67.5	— 1.0	90	brezvetr.	sneg	6
Praga	7	767.1	2.0	—	SV	oblačno	10
Dunaj	7						
Inozemst	7						

Barometer je reduciran na morsko gladino.

Splošen pregled vremena od 31. decembra 1925 do 7. januarja 1926.

31. dec. Visoki tlak (772 mm) v Afriki mirno vreme krog Sredozemskega morja, vedro na Grškem, deloma tudi v naši državi. Slabejši tlak nad severnim Jadranskim izvoze široko. Nizki tlak — depresija (728 mm) krene od Baltičkega morja proti Belem morju. Slabljenje tlaka v porečju Labe povzroči jake vetrove od Lamanša do Baltika, Alp in Krkonos. Mnogo dežja v severozahodni Evropi: povodnji v Nemčiji. Pri nas topel jugozapadni, oblačno z malenkostnimi padavinami.

1. jan. Depresija nad Belim morjem: pritisk nad Severnim morjem narašča; v srednji Evropi močan tlak-anticiklon. Vetrovi deloma jaki. Dežja v Sloveniji malo, mnogo v Slavoniji in okolič. Toplota je padla, mraza ni razen v Švediji in severni Rusiji.

2. jan. Visoki tlak pri nas (Nš 771), od zapada prodira naglo nova depresija (We's 745). Posledica: jaki vetrovi v Lamanšu, mnogo dežja na Nizozemskem, v Pragi sneg. V SHS toplota ponekod izpod 0°, na zapadu narašča.

3. jan. Tlak pri nas pojema (Zofija 766), nizki od zapada napreduje (Sardinija 754). Posledica: jaki, topli vetrovi z dežjem v Italiji in našem Primorju. Toplota pri nas raste, v krajnem severozahodu pada.

4. jan. Novi anticiklon prodira iz Španije

(La Corugna 775). Močni vetrovi krog Skotske in Tirenskega morja. Včerašnja depresija potuje dalje proti Grški in povzroči v našem južnem Primorju mnogo dežja. Izток se otopluje, pri nas se ohlajuje.

5. jan. Močan tlak napreduje od zahoda proti izhodu in izziva jake vetrove v Primorju. Depresija je na potu v Azijo (Malta 751). Na Baikanu megleno. Dež v severozahodni Evropi in okolici Srema, sneg v okrožju Moskve in Sarajeva.

6. jan. Visoki tlak na zahodu pojema (Bern 770), izzivajoč oblačnost in meglenost. Sredozemska depresija (Zante 756) povzroči v severnem Balkanu (okolica Srema) in na Madjarskem deževnost. Vreme v Evropi vobče oblačno, vetrovi zmerni in toplota se je v splošnem nekoliko dvignila. V Sloveniji dopoldne oblačno, popoldne precej vedro. (Teloh — Helleborus niger — razcveten v massah.)

7. jan. Visoki tlak zavladal nad vso Evropo, izvzemši severozapadni del, kjer vlada jaka islandska depresija (Rekavst 736), donajoča močne vetrove istotam in v Lamanšu. Dež in sneg v Skandinaviji do Baltika; v Primorju tiho in vedro, v Posavju megla, v ostalih delih SHS oblačno; toplota nekoliko narasla.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!

DEKLICA

stara 15 let s 3 razr. meščanske šole, želi mesta učenke v večji trgovini. Gre tudi na deželo. Cenj. ponudbe upravi »Slovenec« pod »Učenka«. 1'6

Kroj. pomočnik

z dobrimi spričevali, išče dela v kraju, kjer bi lahko obiskoval krojno šolo. Ponudbe na upravo lista pod št. 120.

Mlađi DIJAK

se sprejme na stanovanje in zajtrk. - Kje, se izve v upravi lista pod št. 147.

PRIDNO DEKLE

srednjih let, išče službo pri boljših ljudeh le izven Ljubljane ali tudi izven Slovenije. Vajeno je vsakega dela, tudi kuhanja in šivanja ter ima rada otroke. - Dopise je poslati upravi lista pod značko »Zmožna št. 161«.

Za mešano trgovino z žganjem se sprejme sredi meseca februarja

SOTRUDNIK (-ICA)

dobra moč, s prama referencami, zmožen voditi podružnico (event. se da tudi v najem). Posredovati je osebno pravico. - Ponudbe je poslati do 15. januarja pod št. 136 na upravo »Slovenec«.

Kontorlistinja

še sprejme za trg. pisarno, katera bo večja strojepisja, slovenskega ter nemškega jezika v govoru in pisavi. - Reflektira se na lepo, lahko čitljivo pisavo. Lastnoročno pisane ponudbe v obeh jezikih naj se pošlje do 18. januarja na upravo lista pod št. »Stalna služba Ljubljana«.

Perfektna kuharica.

z dobrimi dolgoletnimi spričevali, ki zna tudi likati in opravljati hišna opravila, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji. Oglasiti se je: Puharica ul. 14, za Narod. domom.

Zdrava, močna in boljša mladenka

trgov. naobražena, 18 let stara, večša strojepisja in stenografija, šivanja, pranja in likanja, ter tudi kuhanja in pospravljanja sob, ima dobro srce do otrok, išče primerne SLUŽBE v boljši hiši. - Nastop takoj. - Naslov pove uprava »Slovenec«.

SLUŽBE IŠČE

gimnaz. abiturient, več slov. in nem. Plača postranska stvar. - Ponudbe pod »Takoje«. 164

Išče se SLUŽKINJA,

20 do 22 let, pošena in pa snažna, četudi začetnica. Naslov v upravi pod: 201

Mizarskega vajenca

sprejemem. Naslov se izve pri upravi pod št. 202.

Revno, snažno

DEKLICO

sprejemem v svojo oskrbo. Starost od 14 let naprej. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 193.

TRGOVSKI

POMOČNIK

ali star. prodajalka z nekaj kavicijo, se sprejme za vodstvo podružnice na deželi. - Ponudbe na upravo »Slovenec« pod: »Poslovodja« št. 210.

ZAKONSKI PAR

brez otrok, IŠČE prazno sobo v mestu ali na deželi. - Opravljati bi tudi službo hišnika ali vrtnarja. Gre tudi za slugo k boljši rodbini. Dotičnemu posodim tudi nekaj kapitala. Ponudbe na upravo pod št. »Takoje« št. 23.

PRODAJALKA.

katera je vajena tudi blagajne, se sprejme za trg. v Ljubljani. Gde, zmožne nemščine, imajo prednost. Poštoje po dogovoru. Ponudbe z navedbo doseganega služb. mesta in strokov. znanja naj se pošljejo do 13. t. m. na upravo »Slovenec« pod: »Dobra moč« št. 188.

Konjski hlapec

pošten in trezen, se takoj sprejme. - HOTEL ŠTRUKELJ, Ljubljana.

KLAVIR

kratek, črn, dobro ohranjen, ceno naprodaj. Naslov pri upravi pod: 170.

BRIVNICA!

moderno in higienično urejena, dobro vpeljana, na prometni ulici v Ljubljani, se da v najem ali prodaj. Ponudbe pod »Brivnica« št. 204 na upravo lista.

Zatekel se je pes

visok, črn in temnorjave nože, prištrikana ušesa in rep. Oglasiti se je pri M. Berčič, Rudnik št. 57.

POZOR!

ZENINI IN NEVESTE!

ŽIMNICE

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in tapetneške izdelke. dohitel najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma). 203

RESTAVRACIJA

»PRI ROZI«

Domače KOLINE in dr. specialitete. - Točijo se izborna vina. Priporočila A. ŠMID, Zidovska ulica št. 6. 192

Uboğa UCENKA

prosi dotično osebo, ki je na praznik popoldne pomotoma vzela njen paket od Vižmarj do Kranja, naj ga proti odškodnini vrne na naslov: Andrej JEGLIČ, Podbrezje.

FANTA

močnega in zdravega, ki ima veselje izučiti se mešarske obrti, sprejemem. - Ponudbe na g. GRČAR, Kamnik. 183

Iščem v stalno službo,

neozmoženega VEŠČEGA

sadjarja

ki se razume tudi na druga vrtna opravila. Stanovanje, kurjava in elektr. razsvetljava prosta, plača po dogovoru. Nastop službe do 15. t. r. 1925. - JOS. LENARČIČ velepos. Verd - Vrhnika.

Prodajalka

dobra in zanesljiva moč, vajena meš. stroke, želi premeniti mesto. - Naslov v upravi lista pod št. 88.

PENZIIONISTU

duhovnemu ali svetnemu, dam v najem na splošno majhno posetstvo blizu mesta in cerkve. Lepo opremljeno stanovanje, prosta drva. Kje, pove uprava pod št. 1'7.

HLAPEC H KONJEM

in za poljska dela. močan, trezen in pšten, star nad 25 let, se IŠČE. - Zglasiti se je pri Ivanu Ku alt, p. d. pri »Tonhuze, valični mlin - Domžale.

POSTEN IN ZANESLJIV

skladiščni

HLAPEC

SE IŠČE ZA TAKOJ

z dobrimi spričevali, med drugim za razvažanje blaga po mestu. - Plača po dogovoru. - Na'ančneje v upravi lista pod št. 148.

KDOR POGRESA

volčjega PSA, naj se javi pri Noči v škofji Loka - Sp. Karlovac 28. 179

PERJE!

kokoške, purje, račje, gosje in gosji PUH, prodaja in razpošilja po najnižji ceni E. VAJDA Čakovec, Medjimurje

Pot k sreči

najdete, ako takoj naročite vrednost srečke, ki vam za mal denar nudijo milijonske in milijonske dobitke. - Zatorej pišite takoj po nadaljnja poiznala na upravo lista pod št. »Bogastvo št. 169« in priložite Din 3. - v znamkah ali denarju.

Pozor! 2 PSIČKA

dolgodolaka »foksterierja« (stichelhaarige Terrier). črno obrobjena oči, črna ušesa, pes drugače popolnoma bel, psica ima tri večje črne lise po životu, sta se izgubila ali bila odvedena. Domneva se kam na dolensko ali kamniško stran. Psica je izgubila konec oktobra, pes pa 5. jan. t. l. Tozadevna poročila se prosijo proti nagradi na Družjsko c. 31-I, Ljubljana.

Gostilničarji!

»Stopp« patent. zamaški-livaci za točenje žganja, konjaka, likerjev, brez polivanja, kot ste jih videli na velesejmu, se zopet dobe. Naročajo se pri ROK ARHAR, Ljubljana, Poljanska cesta 27.

Družinska hišica

majhna, z vrtom, v bližini mesta, se pocieni prodaj. Ponudbe pod značko »Takoje« na upravo lista.

Več dobro ohranjenih

pletilnih STROJEV

in fino moško KOLO prodaja Andrej JEGLIČ - Podbrezje pri Podnartu.

NAKOVALO (Ambos)

težak, prodam ali zamenjam za lahkejšega (50 kg). - Pilarna FIGAR, Cesta na Gor. železn. 4. 167

Gabrov, brezov, jesenov,

orehov, hrastov, javorov in lipov

les

kupim takoj. - Bukov rezan les, parjen in neparjen, kupim velike količine. - Plačam takoj, dam akreditiv. - Ponudbe pod »Akreditiv« na upravo lista - Maribor.

Prodajam

1 ženski in 1 čevljarški šivalni STROJ (cilindercaj). - Ogleda se: Pred škofijo št. 16/II. 150

Dvonedstr. hišo

na prometnem kraju v Celju, pripravno za trgovino ali obrt, poceni prodaja Lovro ČREMOŽNIK - Celje, Prešernova 19.

Lokal se išče

v sredini mesta proti odškodnini. - Ponudbe na upravo pod: »Lokal 33«.

Trgovsko podjetje v L ubljani sprejme

pisarniško moč

popolnoma večšo strojepisja, stenografije in in srbohrvašč. Ponudbe pod »Pisarniška moč 800« na upravnistvo Slovenca.

Psa

volčje pasme, kupim. - Ponudbe z navedbo cene upravi lista pod »Pes 116«

J. Stjepušin

Sisek

prigotova belije, tamburice, st. ruce, partiture, sole in vse potrebščine za vsa glasbila. Odlikovan na pariški razstavi.

Modna živilja

MARIJA RMELO

LIUBLJANA

Beethovnova ulica 9/II.

Konjsko meso

I. vrste po 8 Din, II. vrste po 7 Din in III. vrste po 6 Din za 1 kg se prodaja pri konjskem mesarju na Tržaški cesti 2 in v Mostah. - Kupuje klavne konje.

BUKOVH DRV

kupim več vagonov. Ponudbe pod: Plačilo takoj na upravo »Slovenec«.

Po Din 4300.— napredaj

DVE SPALNICE

temno in svetlo politirani. Naslov v upravi. 162

POSESTVO

v Trbovljah, 5 minut od far. cerkve, 20 minut od rudnika, z enonadstropno hišo, gosp. poslopji, 15 jehov zemlje, polov. gozda, z vinogradom, pri okr. cesti ležeče, vse v najbolji stanju, se takoj prodaja z vsem živim in mrtvim inventarjem. Cena jako ugodna. Ponudbe na upravo pod Tibovje 112.

Prodajam š.v. STROJ

Singer - Cilinder, v jako dobrem stanju. - Naslov v upravi lista pod št. 144.

Trgovci, obrtniki!

Napredaj je ali se da v najem lepa, nova HIŠA v Dravski dolini, v večjem industr. kraju, ob glavni cesti in postaji, zelo primerna za vsako obrt, v bližini Maribora, 4 sobe, 1 lokal, 2 kuhinji, skladišče, klet, hlev, dvoravnica in vrt. Cena hiše 60.000 Din. Najemnina mesečno 600 Din. - Naslov pove uprava lista pod št. 154.

Lokal se išče

v sredini mesta proti odškodnini. - Ponudbe na upravo pod: »Lokal 33«.

»SLOVENE«c

„SLOVENE“

Dobro je vsikdar je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren

ga inserent izda l st za uspešno reklamo.

veliki ali

pa tudi v

priprosti

uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti,

ali pa misli kaj kupiti, je

»Slovenec« za insercijo

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

»SLOVENE«c

je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren

l st za uspešno reklamo.

veliki ali

pa tudi v

priprosti

uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti,

ali pa misli kaj kupiti, je

»Slovenec« za insercijo

ob vsaki priliki najbolj

ob vsaki priliki najbolj

ROK ARHAR PROMET PRAK-
T.Č.N.H. NOJOSTI
Ljubljana, Poljanska c. 27
Glavno zastopstvo „Novitas“ Zagreb

Novi patentna peresa za pisalne stroje
T.Č.N.H. patentni ostrilec za svinčnike
T.Č.N.H. patentni sklapljalec za akte
Stopp patent za maček izlivač
Platina patent jeklo za bru-
šenje nožev
Diamant patentni rezilec za ste-
klo
El. kiro-fix os za odvoditi elektriko
Fos-frah za trajni blažni rob
Gusoril lak za mrzlo ema-liran e koles
Tewt brusilec za škarje
In mnogo drugih praktičnih priprav.
Zahtevajte cenik z opisi, ki se vam poš. zastoji

Premog, drva, oglje, briketi in koks.
„LJUBJA“, Kralja Petra trg 8, Ljublj. - Tel. 220

Zupnijski uradi, cerkveni predstojniki, trgovci,

Pozor! Svečnica se bliža.

Podpisana tvrdka izdeluje ter ima v zalogi prvovrstne voščene oltarne sveče vseh velikosti, jamčeno dobre kakovosti, kakor tudi vse cerkvene potrebitine: voščeno prižig, vrvico, kadilo, ogelje za kadilnico, vošč. zvitke g'a ke in okrašene po jako nizkih cenah. Za p. n. trgovce krasno okrašene sveče z zlatimi in srebrnimi obrezi ter svetilni podobami. Za tevaite ceniki! Pri večjem naročilu (nad 50 kg) franco zaboj. Izvršite takoj naročilo! - Se priporočata

Pisanec & Dolinšek, Ptuj,
svečarna, med čarna, slaščičarna.

ZUPANSTVO OECINE MOSTE pri Ljubljani razpisuje:

2 službeni mesti STROJNIKOV

a strojniško in elektrotehniško izkušnjo za visoko in nizko napetost. — Natop službe 25. jan. 1926.

1 mesto pomožne pisarn. moči.

Lastnoročno pisane prošnje, opremljene za prvo mesto z dokazi strokovne izkušnje in spričevali ter službene dobe, za drugo mesto pa z dokazi šolske izobrazbe in službenimi spričevali, je vložiti najkasneje do 14. januarja 1926 z navedbo plače pri tukajšnjem županstvu. 57

Zahvala.

Ob priliki bridke izgube gospoda

Ignacija Gabrič

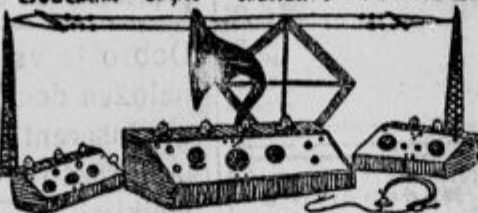
se najiskreneje zahvaljujemo častiti duhovščini, gg. zastopnikom sedišča ter vsem prijateljem za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti pokojnika. Posebej smo hvaležni častitim sestram v bolnici za tolažbo in končno vsem, ki so se na kakršenkoli način spomnili dragoga nam rajnega. — Bog plačaj!

Zalujoča obitelj Gabričeva.

Tečaj za krojno risanje

in šivanje OBLEK otvori prvovrstna, izprašana šivilja. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 168.

ELEKTRO-COMPANY o.z.o.z.
LJUBLJANA 499999 endelail 30 Petracesta. 19.

Radio - aparati

2 cevni aparat, komplet Din 2500 —
3 " " " " 3000 —
4 " " " " 4200 —

V teh cenah so vračunene vse priklone z dvema naglavnima slušaloma.

Za amčeno sprejem nje skoro vseh evrop. postaj.

Plačila na obroke.

Za amaterje vsi posamezni deli zelo poceni. — Radio-klubi 10% popust.

Dražba.

V četrtek dne 14. januarja 1926 ob 9. uri dop. se vrši v sobi št. 15 pri okr. sodišču v Ljubljani

Jav. dražba sledečih nepremični

1. Moderno ureje-a in bogato opremljena stanovanjska VILA, ki obsega v pritličju 6 poslovnih prostorov, v I. nadstr. stanovanje 4 sob, kuhinje in kopalnice, v mansardi 3 sobe. Stopnišče je izdelano iz marmornatih plošč. Na ograjenem dvorišču je sezidana prostorna garaža.

2. Stavbena parcela št. 78/5, oboje ležeče v krakovskem predmestju.

3. Travniki št. 212/2 s skladiščem in travnik št. 225/20 v trnovskem predmestju.

Kupci se vabijo.

Poravnajte naročnino!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
proda

PREMOG

iz slovenskih
remogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsa vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15. II.

Modroce

vsakovrstne, žične vložke, otomane, divane in klub. garniture, dobavlja in izvršuje po naročilu priznane solidno in najceneje RUDOLF SEVER (Gospodovska cesta 6).

PREMOG - CEBIN
Wollova ulica 1/II - Telefon 3

Priporočam

šmirglave BRUSE za brušenje žag: 301 — 10 x 25 mm, 300 — 12 x 25 mm. Neodgovarjajoče se sprejme nazaj. — L. Noušak, Bosan. Dulica.

Kuhinjsko ema-lirano

posodo

vseh vrst in dr. potrebščin, dobite najceneje pri tvrdki: A. VICEL, Maribor, Glavni trg št. 5.

5 pisarn. SOB

lepih, v II. nadstr. odda takoj skupno ali posamič Pokojniški zavod, Ljubljana, Glejalika ulica.

POGLEJTE CEKINE!

V Zlatorog terpentini milu

se nahajajo zla niti n. 10 frankov.

Zlatorog terpentinov milo je boljše kot navadno milo, je s terpeninom kemično vezano milo v najbolj učinkoviti topljivi obliki. Dve močnejši čistilni moči sodelujeta in se izpopolnjujeta:

terpentin razkroji milo in izpere!

Učinek Zlatorog terpentinov milo je zato neprekosljiv!

V najkrajšem času se je Zlatorog terpentinov milo prikupilo vsem gospodinjam in vsaka, ki je enkrat prala z istim, ne uporablja več drugega mila.

Da se seznanijo z Zlatorog terpentinovim milom tudi najširši krogi, se od 1. avgusta 1925, v vsak tisočeri komad Zlatorog terpentinov milo vpreša 10 frank-zlatnik, ki med uporabo bliskaje pozdravlja presenečeno gospodinj. Veliko zlatnikov se je do sedaj že našlo. Kupite še danes zala vredno milo in iščite zlatnik!

POSLOVNE KNJIGE

P. n. bančnim zavodom ter industrijskim podjetjem dobavljam poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v fini in irnečni vezavi v najkrajšem času.

KNJIGOVEZNICA IN ČRTALNICA

A. IANEŽIČ, Ljubljana, Florjanska ulica št. 14.

Po izredno ugodni ceni je naprodaj

10.000 kom. mesnih konzerv

Interesenti, oz. kupci naj se javijo nepreklčno do 18. januarja 1926 pri: ALOMA COMPANY, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1 (palača Slavske banke).

LEOPOLD ZUPANČIČ in JELA DRAŠTEK javljata v svojem imenu stalega sorodstva žalostno vest, da je njiu nad vse dobra in skrbna mama, stara mama, tačča, sestra in teta, gospa

Gabriela Zupančič

posestnica in gostilničarka

danes ob treh zjutraj po kratki in težki boleznj preminu'a.

Pogreb nad vse nam drage pokojne se bo vršil v nedeljo ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti, Ahačjeva cesta 15, na pokopališče pri Sv. Križu, kjer se položijo zemeljski ostanki k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 9. januarja 1926.

Zalujoči ostali.

Inventurna prodaja pri

»Tekstilbazarju«

po zelo znižani ceni

svileni jumperji, flanele, sukno, dublji, velurji in vse zimsko blago.

Ostanki pa se prodajajo za inventurno nizko ceno pri

Tekstilbazarju, Ljubljana

prilicje in prvo nadstropje.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzo av. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon štev. 57. 470 in 979

Račun poštno ček. urada št. 11.945

Podružnice: Cel'e, Djakovo, Mar bor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik.

Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000 —, vloge nad Din 200.000.000 —

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Sales deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. — Direktne zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.